

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی - قوانین - مؤالات -

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵-۸۸۹۶-۵۴۴۸

شنبه ۳ مهر ماه ۱۳۲۷

میر: سید محمد شمشیری

سال چهارم - شماره ۱۰۵۱

صفحه ۳۵۲۰

دوره یازدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۶۱۹

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱- صورت مشروح مذاکرات صندو دومین جلسه دوره یازدهم از صفحه ۱ تا ۱۳
- ۲- تصویربنامه ۱۳
- ۳- آگهی های رسمی ۱۵

مهندس رضوی موضوع مشارکت در وارد کردن ماشینهای کشاورزی را تکذیب نمودند.

آقای شهاب خسروانی نیز راجع بوارد کردن ماشین های کشاورزی نفی مداخله کردند و آقای

مهندس رضوی گفتند آنچه درین باب بعرض مجلس رسیده عیناً تأیید میکنم و تکذیب آنهم تأثیری ندارد و وارد کردن ماشین هم گناهی نیست.

آقای مکی راجع باظهارات رئیس دولت در جلسه گذشته نسبت باقای مشایخی و لزوم رعایت حقوق نمایندگان تذکراتی دادند.

و آقای مشایخی گفتند در حکومت پارلمانی همانطور که قلم و مطبوعات آزاد است یک نفر نماینده هم میتواند در مسائل مملکتی اظهار عقیده کند دولت

هم آزاد است که اظهارات نماینده را با دلایل مسلم رد کند و گفتار رئیس دولت تصمیم فراسیون دمکرات را مبنی بر پشتیبانی دولت تغییر ندهد و صورت مجلس تصویب گردید

آقای فرامرزی ماده ۳۶ نظامنامه را قرائت نموده گفتند در ۹ ماه پیش طرحی راجع باصلاح قانون حکومت نظامی داده اند هنوز بمجلس نیامده است و حق دارند تقاضا کنند که هم اکنون مطرح شود

آقای رئیس بیان داشتند در اولین فرصتی که بدست آید بنظر مجلس طرح خواهد شد

آقای رحیمیان گفتند قانون عفو عمومی آذربایجان در مورد چند نفر افسران آذربایجانی اجرا نشده و

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۰۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۵ شنبه بیست و پنجم شهریور ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان صفوی - مامقانی - آزاد - نخست وزیر
- ۳- بقیه مذاکره در بودجه کل کشور
- ۴- تعطیل جلسه بعنوان تنفس

مجلس دو ساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

صورت مجلس روز بیست و یکم و بیست و سوم شهریور ماه را آقای صدر زاده (منشی) بشرح زیر قرائت کردند.

عباس نراقی - امیر تیمور - حسین و کبیل - مسعود ثابتی
دکتر مصباح زاده - یحیی اسفندیاری - منوچهر کلبادی - محمد هراتی - صفا امامی - دکتر دقتری

دیرآمدگان با اجازه - آقایان: دکتر بقائی
قیادیان: دکتر اعتبار - صاحب جمع - فولادوند - منصف ابوالقاسم بهبهانی - اقبال

دیرآمدگان بی اجازه - آقایان: بیات - عزیز زنگنه - آقا خان بغتیار - شریعت زاده - دهقان - دکتر زهینی - نیکیور - علی و کبیلی - قهرمان - خوشایر - اسدی - صاحب دیوانی - کعبه

آقای کشاورز صدر راجع بوضع عوارض و موضوع استطاعت زائرین توضیح دادند

آقای ابوالقاسم امینی نسبت بمذاکرات آقای

دو ساعت و ربع بظهر روز یکشنبه ۲۱ شهریور مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل و صورت جلسه پیش قرائت گردید.

اسامی غایبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غایبین با اجازه - آقایان: محمد حسین صولت قشقائی - محمد ذوالفقاری - احمد اخوان - ناصر ذوالفقاری - آصف - بهادری - گنجی - بهار - نصرت الله اسکندری - صادقی - سالار بهزادی - محمد حسین نواب

دکتر ملک - حبیب الله امین - غایبین بی اجازه - آقایان: اردشیر شادلو -

شاه ابراهیمی - حسن اکبر - جواد هامری - سلطان - المدام عمده دماوندی - تولیت - کامل ماگویی

عین مذاکرات مشروح صندو دومین جلسه از یازدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

در زندان اعلام گرسنگی کرده اند.

آقای دهقان راجع بلاجه زائرین مکه معظمه تصویب دادند رای بورود در دستور اخذ و تصویب گردید.

آقایان نورالدین امامی، علی اقبال و مکی پیشنهاد نمودند که بلاجه از دستور خارج شود و آقای امامی با قرائت دو ورقه چایی از طرف حجج اسلام راجع بوضع مالیات بر زائرین بالاخص از طرف آقای بهجانی مذاکرات و توضیحاتی دادند.

آقای اقبال نیز با اشاره بلاجه مطروح و لزوم سر پرستی از زائرین بوسیله مأمورین عالی رتبه مملکت در مالک اسلامی و غیره با تصویب عوارض در طرفه اجرای وظایف دینی مردم مخالف بودند.

آقای ملک مدنی گفتند دولت در تقدیم بلاجه عمل صحیحی انجام داده است و معتقد بودند باصل بلاجه با قسمت پیشنهاد آقای مهندس رضوی بطور مجزی اخذ رای و تصویب شود.

آقایان اقبال، مکی، آزاد، آشتیانی زاده هم پیشنهاد نمودند بخروج بلاجه از دستور باورقه اخذ رای شود و از هشتاد نفر عده حاضر ۳۲ نفر موافق بودند و تصویب نشد و پیشنهاد آقای مهندس رضوی راجع بانتخاب مأمورین سرپرستی زائرین از کارمندان دولت قرائت گردید و گفتند مقصود اینست که دولت بوسیله مأمورین رسمی خود احترام حجاج و وحیبت کشور را تأمین کند و پیشنهاد تصویب نشد.

آقای و کبلی پیشنهاد نمودند از دهم ذیحجه در ظرف یکماه صورت زائرین مکه معظمه از طرف دولت منتشر شود و بعد از ششماه هیئت سرپرستی گزارش دهد که چند نفر مراجعت کرده اند و دولت قبول کرد.

آقای تقی زاده پیشنهاد نمودند که فقط ۵۰ ریال از هر زائر گرفته شود و شرح مبسوطی در اطراف پیشنهاد خود بیان داشتند و پیشنهاد تصویب نگردید.

آقای دکتر معظمی پیشنهاد نمودند که بلاجه دولت مسکوت بماند و توضیح دادند که بهتر بود دولت چهل تومان ببق صدور گذرنامه اضافه کند و در مجلس برای يك امر دینی مالیات وضع نشود و پیشنهاد آقای دکتر معظمی تصویب گردید.

آقای رفیع اظهار نمودند اکنون تکلیف زائرین چیست آقای وزیر کشور گفتند این موضوع مانع صدور تذکره نیست.

آقای دکتر طباطبائی با قرائت قسمتی از مقدمه گزارش کدیسون بودجه شرح مبسوطی در اطراف نواقص بودجه و تفاوت فاحش بین درآمد و هزینه کشور اظهار و از عملیات وزیر دارائی دولت گذشته تقدیر نمودند و سپس در باب برکناری کارمندان نا صالح گفتند تصفیه ادارات از بزرگترین خدمت بکشور است و منتظرین خدمت مستطیع و کارمندان نروتمند نیز بودجه کشور استفاده نکنند و قسمت اعظم کارمندان زائد در طریق تعلیمات اجباری مشغول خدمت شوند و اظهار عقیده نمودند که از صنوق باز نشتگی بانک تعاونی برای مستخدمین دولت ایجاد شود که وسائل تأمین رفاه کارمندان دولت از هر جهت فراهم گردد سپس در موضوع استخدام پزشک از خارجه و اعزام سالی دوست نفر محصلین ایرانی برای تربیت پزشک بخارجه از محل هوائی بهم درصد از درآمد شهریاری ها

و درآمد اوقاف کشور و لزوم تجدید نظر در سازمان وزارت بهداری و موضوع حمل و نقل متفقین و خرابی راه آهن و تصفیه مطالبات ایران و واگذاری وجوه دریافتی از متفقین بشنگاه راه آهن بحث مفصلی نموده در باب تصویبنامه اخیر دولت راجع بنشر مطبوعات گفتند از ممدودی با سواد کشور اکثر کارمندان دولت هستند و ناچار اقبال ناشرین و نویسندگان مطبوعات را هم این دسته مردم با سواد کشور تشکیل مینهند دولت باید درین تصویبنامه تجدید نظر کند و قوانین و مقررات رسیدگی بامور جرایم را تکمیل نماید و مطبوعات را آزاد بگذارد.

نیم ساعت بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس ختم و ۳ روز شنبه معول گردید.

دو ساعت و ده دقیقه بظهر روز سه شنبه ۲۴ شهریور مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

غائبین روز ۳ شنبه بیست و سوم شهریور ماه غائبین با اجازه آقایان: عزت الله بیات - محمد علی دادور - عسکر صاحب جمع - اورنگ - احمد اخوان - ناصر ذوالفقاری - علی اقبال - آصف بهادری - جواد گنجی - محمد تقی بهار - نصرت الله اسکندری - ابوالحسن صادقی - محمد حسین نواب دکتر ملکی - حبیب الله امین - دکتر امینی.

غائبین بی اجازه - آقایان: اردشیر شادلو ضیاء ابراهیمی - جواد عامری - عباس قبادیان - سلطان العلماء - معتد مارندی - ابوالفضل تولیت کامل ماگویی - امیر تیمور - حسین وکیل - مسعود ثابتی - دکتر مهیاب زاده - احمد دهقان - منوچهر کلبادی - یمن اسفندیاری - صفا امامی - دکتر متین دفتری.

دیر آمدگان با اجازه آقایان: مهندس رضوی کشاورز صدر - لاهوتی - دکتر راجی - ایلخان موسوی.

دیر آمدگان بی اجازه آقایان: مهدی ارباب حسن اکبر - دکتر استبار - عزیز زنگنه محمد ذوالفقاری - آقاخان بیختری - منصف - نراقی سزوار - قوامی - شهاب خسروانی - نیک یور قهرمان - اسدی - هراتی - صاحب دیوانی.

آقای دکتر طباطبائی قبل از بیان مطلب در موضوع بودجه از مرگ قائد تا کستان محمد علی جناح اظهار تأسف نمودند و سپس در باب مداخلات حسابدارهای دارائی در وزارتخانه ها و ناظرین مالی که بامور حسابدارها مداخله میکنند توضیحاتی داده گفتند وزارتخانه ها باید بدون مداخله حسابداران دارائی در بودجه مخصوص خود عمل کنند و بعد در باب مالیات بر درآمد و مالیاتهای غیر مستقیم و وضع مالیات بر اتومبیلها و لوکس و زمین های سایر و اضافه مالیات بر ارث شرح مبسوطی ایراد نموده در موضوع انحصار تریاک گفتند تفاوت بین درآمد و هزینه فقط دو میلیون تومان است و يك كشوری بر اثر کشت و استعمال تریاک دو بخرابی میرود هر چه زود تر باید گزارش طرحی که به پیشنهاد آقای دکتر شفق بکمسیون ارجاع شد و در کمیسیون کشاورزی عمیق مانده است بمجلس تقدیم شود و نسبت بوضع گمرکات و عوارضی که از دارو دریافت میشود توضیحی داده گفتند این

عوارض باید از اشیاء تجملی و لوکس دریافت شود و راجع بوابد نفت و وضع بانک صنعتی و عملیات تولیدی و اکتشافی معادن انارک نظر دولت را جلب و اظهار عقیده نمودند که اداره تبلیغات ضمیمه وزارت کشور شود و اداره کل آمار برای تشخیص جمعیت حقیقی مملکت اقدام بشمارداری نماید و در بودجه وزارت جنگ گفتند سهم و قسمت بهداری بسیار قلیل است و ضمناً از فداکاری سربازان و افسران نیروی دریائی آبادان در سوم شهریور قدرشناسی و از فرار بعضی افسران اظهار تأسف نمودند و راجع بپرگزیت اداری در وزارت کشور معتقد بودند که باید بین بخشها و فرمانداریها تقسیم شود.

و تصفیه دستگاه ژاندارمری را تأکید و تقدیم بلاجه اشل حقوق پزشکان خارج از مرکز را بمجلس لازم شمرده همچنین معتقد بودند که مستخدمین جزء زاید وزارتخانه ها برای تسریع توزیع نامه ها و تلگرافها بوزارت پست و تلگراف منتقل شوند و در قسمت فرهنگ قانون تعلیمات اجباری بوقع اجراء در آید عوارض نفت و بنزین در طریق اسفالت طرق و راه های بین قراه و قصبات مصرف گردد و از بودجه کشاورزی بودجه بنگاه آبیاری اضافه و در کشاورزاه تهران اصول بهداشتی رعایت شود هم چنین آئین نامه ها و مقررات اصلاح امور شهر و شهرداری تنظیم گردد و اعضاء انجمن شهر زودتر انتخاب شوند و بهرج و مرج فعلی خانه دهند.

آقای رئیس بیان داشتند مجلس شورای ملی از فوت قائد اعظم یا کستان محمد علی جناح و در گذشت این مرد وطن خواه کمال تأسف را دارد و تحکیم مبانی استقلال و آزادی و سعادت ملت پاکستان را از خداوند مسئلت میکنیم.

آقای دکتر شفق راجع بفروردین طرح منع کشت تریاک و ارجاع بکمسیون گفتند مقصود این بود که با مطالعات بیشتر و نقشه جامعتری نسبت بمنع کشت تریاک اتخاذ تصمیم شود.

آقای عباس اسکندری در قبال اشاره آقای دکتر طباطبائی راجع بمتصدیان امور نفت و شرکت در کابینه و اقدام دولت در امور نفت و تهیه وسایل استقایی حقوق مملکت از هوائی آن توضیحاتی دادند.

آقای نجست وزیر گفتند وظیفه دولت است که تا حد مقدور با پشتیبانی مجلس بمملکت خدمت کند و از این محل منافع حاصله بحکومت را تأمین نمایند.

آقای دکتر فلسفی در قسمت بودجه مملکتی گفتند مناسب با وضع کشور نیست و دولت معلوم نکرده است کسر خرج مملکت از کجا جبران میشود باید بودجه تفصیلی در دسترس نمایندگان قرار گیرد و نیز هوائی مملکت از طریق عادلانه ترین مالیاتها که مالیات مستقیم است تأمین شود و مالیات غیر مستقیم که بودجه سنگین دولت را تشکیل میدهد موجب ترقی هزینه زندگی و تحمیل بطنه بی بضاعت شد.

است یکی از عوامل انحطاط و خرابی نیز تریاک است که گزارش طرح تقدیم شده باید زودتر بمجلس بیاید همچنین دولت باید برای صادرات توتون تهیه وسایل کند تا تریاک کشت و تکثیر بهای بسیار اسباب

حل این مشکل نیست در باب املاک واگذاری گفتند متفقین املاک مردم را بردند و مستحقین بی وسیله سرگردانند و نسبت باملاک خالصه که دولت موافقت کرده است بیانک کشاورزی و واگذار شود باید نوعی عمل شود که مفید بحال مردم و مملکت باشد در قسمت وزارت جنگ گفتند در اقلام بودجه آن تناسب و توازن واقعی نیست باید سه در صد بودجه این وزارتخانه صرف بهداری ارتش شود مجالس سرباز گیری افراد سالم و تندرست را بخدمت احضار کند و ما ارتشی داشته باشیم که در سایه آن آزاد و آسایش تأمین شده باشد بودجه ژاندارمری نیز بی تناسب است و شش میلیون تومان از آن باید بودجه بهداری کشور مزید شود و کاخ دادگستری فقط از لحاظ صورت خوبست ولی امنیت قضائی نیست و در تأمین زندگی قضات و اجرای قوانین باید تأکید شود و وزارت فرهنگ با اجرای قانون تعلیمات اجباری باید از مفاسد اجتماعی بکاهد و وزارت کشاورزی باید سازمان و نقشه صحیح داشته باشد وزارت دارائی با یکصد و بیست میلیون تومان بودجه دستگاه روشن و حساسی برای وصول و حفظ دارائی مملکت نیست در خانه با اشاره بفروائد وجود سازمان خدمات اجتماعی و شیرو خورشید سرخ معتقد بودند باید باین مؤسسه کمک کرد و نسبت بمجلس نیز اظهار نظر نمودند که وقتی در سر اشب نما انحطاط قرار گرفته ایم وظیفه مجلس این است که از مقاصد شخصی اجتناب نموده بکامل وجه خدمت مملکت بپردازد.

آقای دکتر راجی پیشنهاد کفایت مذاکرات نموده گفتند هر گاه تمام نمایندگان بخواهند در اطراف بودجه بتفصیل صحبت کنند تصویب بودجه بتأخیر میانجامد آقای دکتر معظمی مخالف بودند و آقای دکتر راجی پیشنهاد خود را مسترد داشتند و آقای دکتر معظمی خواستند وارد صحبت شوند.

درخواست آقای تقی زاده برای بیان مطلب فوری قرائت شد و اظهار نمودند قید استثنائی مرتکبین قتل و غارت در قانون هفتم عمومی مقصودین آذربایجان اسباب تأخیر اجرا شده و پس از بیان مشاهدات خود در زندان و وضع کسانی که اعلام گرسنگی کرده اند و توضیح اینکه در قانون تبعیض بین نظامی و غیر نظامی نیست تقاضا نمودند بمجلس باین موضوع توجه کنند که مشمولین هفواز گرسنگی تلف نشوند.

آقای نجست وزیر اظهار نمودند رسیدگی و بعد جواب بمجلس عرض میشود.

ده دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم و بروز پنجشنبه معول گردید.

رئیس - آقای صفوی نسبت بصورت جلسه نظری دارید؟

صفوی - خیر.

رئیس - آقای دکتر طباطبائی.

دکتر طباطبائی - بنده در جلسه گذشته راجع بمأمورین گمرکات جنوب اظهاری کردم خواستم توضیح بدهم که بنده عرض کردم گزارشی را که هیئت بازرسی سال گذشته بنجست وزیر داده بودند دال بر این بود که تمام مأمورین گمرک جنوب نادرست هستند ولی این نظر خود بنده نبود زیرا بنده هیچیک از مأمورین گمرک جنوب را نبینشتم این نظر هیئت بازرسی بود.

فروز هم نامه ای از گمرک بنده داشتم که راجع باین موضوع و چند نکته دیگر که از بنده سؤال کرده بودند که البته بنده جواب مبهم و از این رسیدگی فوری گمرک خیلی متشکرم.

یک نفر از نمایندگان - رئیس گمرک آدم بسیار درستی است.

رئیس - دیگر نظری نسبت بصورت جلسه نیست؟ آقای حاذقی.

حاذقی - در پایان جلسه بریر روز پیشنهادی تقدیم مقام ریاست کردم دال بر اینکه تا پایان کار بودجه جلسه هر روز تشکیل شود مقام محترم ریاست خواستند در این قسمت اظهار نظر بفرمایند که آقایان جلسه را از اکثریت انداختند و بیرون تشریف بردند مقصود این بود آنان که وضع مملکت ایجاب میکند که زودتر اینکار انجام بگیرد آقایان توجه بفرمایند که با جلسات طولانی تشکیل شود و یاز روز جلسه تشکیل شود و این موضوع در صورت جلسه قیید شود.

رئیس - الان هم عده کافی نیست که این اظهار شما مطرح شود دیگر نظری نیست؟ آقای بانامانقلیج بانامانقلیج - در جلسه قبل که بنده با آقای نجست وزیر مذاکره میکردم صحبت شخصی نبود که آقای دکتر فلسفی فرمودند.

رئیس - نسبت بصورت مجلس بفرمائید مذاکره با ایشان بصورت مجلس مربوط نیست دیگر نظری نیست؟ چون عده کافی نیست تصویب صورت جلسات برای بعد میباشد.

آقای مامقانی یکی دو نفر دیگر از آقایان قبل از دستور میخواهند صحبت کنند صورت مجلس جلسات بیست و یکم و بیست و دوم تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - عده کافی نیست حاذقی - مخالف با نطق قبل از دستور آزاد - يك نطق لازمی است.

رئیس - وقتی که مخالف باشد منتهی برای میشود و چون عده کافی نیست اجازه بفرمائید صحبت شود.

آقای صفوی

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان صفوی مامقانی، آزاد نجست وزیر صفوی - عرض کنم که بنده يك تذکر خیلی کوچکی میخواستم عرض کنم راجع به پیشنهادی که بنده در موقع طرح قانون اصلاح قانون برنج که در ۱۸ خرداد تقدیم شده بود داده بودم در تاریخ ۳۱ تیر ماه وقتی که این موضوع مطرح بود بنده يك پیشنهادی کردم که وارد کنندگانی که از ارز دولتی استفاده میکنند و از دولت ارز میگیرند برای اینکه کالائی وارد کنند مخصوصاً قماش را یا منافع ۱۰٪ در دسترس مصرف کننده بگذارند البته نمایندگان محترم که بآن پیشنهاد رای دادند منظورشان این نبوده است که یکمده اشخاصی که از این راه گدازان میکنند و کسب میکنند معروم بشوند از این حق (صحیح است) اخیراً بنده اطلاع پیدا کردم آقایانی که از ارز دولتی استفاده کرده اند قماشانی خریدند و برای اینکه این ۱۰٪ را خودشان استفاده کرده باشند آمده اند تمام مخارج را حساب کرده اند روی آن کشیده اند ب علاوه آمده اند یکی دو منازعه هم باز کرده اند و

طرز پرسنل و اینها را مرتب کرده اند و در اینجا میخواهند خودشان منازعه باز کنند و خودشان بر مردم بفروشد و در این کار یکمده زیادی از بزازها و یکمده زیادی از بشکارها را محروم از کسب و کار کرده اند این موضوع در وزارت بازرگانی و پیشه و هنر هم مطرح شد و اسباب شکایت هم شده در صورتی که آقایان هیچکدام منظورشان این نبوده است که آنها را از کسب خودشان باز دارند حالا که منافع بانکی تزلزل داده شده است منظور این بوده است که آقایان با يك منافع کمتری در دسترس بشکار بگذارند و آنها هم بتوانند يك قماش را که دولت صادره ارزش را میدهد با يك قیمت ارزانیتر بفروشد متأسفانه بر عکس شده است بنده خواستم در اینجا تذکره بآقای وزیر بازرگانی و پیشه و هنر بدهم که یکمده ای که از این راه نان میخورند اسباب قطع نااشان نشود این را میخواستم تذکر بدهم.

رئیس - آقای مامقانی.

مامقانی - بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است اینجانب حتی المقدور از صحبت احتراز و بمناسبت احتیاط باوقات گرانبهای مجلس همیشه سعی بوده ام حرف مانع کار نشود (صحیح است) و یگانه راه پیشرفت و موفقیت ملت ایران را نیز در انحراف از حرف و اشتغال بکار و عمل تشخیص داده ام و چنانچه لزوم اظهار مطالبی که بر عرض خواهم رساند برای جامعه ضرورت حیاتی نداشت بدیهی است برخلاف رویه و اسلوب خود توضیح وقت نمیکردم ولی نظر با اهمیت موضوع استعاضای بدل توجه به ریاض خود دارم و قبل از آنکه باصل موضوع بیتر دایم شرحی را که دانشجویان دانشگاه تهران بوسیله بنده بر عرض رسانده اند تقدیم میدارم.

دانشجویان دانشگاه که اخیراً يك جلسه ای هم دارند خواهش میکنند که مانا از بازرزمین و خاکهای دانشگاه میخوانیم بوسیله مجلس تقاضا کرده بودند و گویا با رئیس دادنگاه هم موافقتی شده است که يك جائی برای نماز خواندن دانشجویان معین کنند (صحیح است)

و مایه بسی خورسندی است که دانشجویان مزبور توجه کامل بامور دنیائی دارند و این نو نهالان باغ امید ملت که قهرمان آئینه مقدرات کشور بشمار رفته و حل معضلات مهم ملی و دولتی تقویض دست آنان خواهد شد در تقویت روح دینات و حفظ اصل يك دمانی اهتمام ببلغ و امید بخشی از خود نشان میدهند و نیز شرحی با مضامین از اهالی جنوب شهر رسیده که خلاصه آنرا باطلاع آقایان میرسانم.

مطابق احکام شرع مبین احترام قبور مسلمین مورد توصیه و تأکید است و مادامی که سی سال از دفن اموات سپری نشده است نبش قبر را تجویز نکرده اند قبرستان سر راه ری که همه آقایان تا چند سال قبل آنرا دیده و میدانند محل مزبور آرامگاه عده زیادی از سادات و بزرگان دین و زهاد و اهل تقوی بوده است بحکم امروز در نتیجه احداث کوره های آجر و آهک بزی میل بدو بچه از جهنم شده است و زنده و مرده از آن ناراحت و در هلاکت یعنی در اثر کوتاهی دود کشها قسمتی از هوای شهر مسموم و تنفس برای مردم متضرر شده است متأسفانه وزارت بهداری و شهرداری از نقطه نظر بهداشت عمومی جلوگیری ننموده اند و چنانچه آمار صحیحی

تدارک گردد ملاحظه خواهد شد عده کثیری بوسیله استنشان دود و دود زغال سنگ گرفتار مرض خانمانسوز سل شده و بیش از نکتیر تعداد نفوس بتوسمه محیط قیرستان می افزاید (صحیح است) اینک با اعلام مسائل فوق شروع بمرش و ایراد مطالب خود می کنم .

یکسال است مجلس شورای ملی تشکیل یونیده نیز افتخار همکاری را بانایندگان محترم دارم ولی متأسفانه در طرف اینست روی هزاران مشکلات بطوری که میدانید موفق بانجام وظیفه نمایندگی خود نشده ایم و اعلالی را که آرزوی همه است بفتح ملت و کشور قادر بایفاه نکرده ایم و نتوانسته ایم بیکدولت صالح و طرف اعتماد و مقتدر برای که بتواند مملکت را از این گردابهای مخوف و مهلت نجات بدهد سرکار آورده و از آن حقا پشتیبانی نماییم و اگر دولت صالحی نیز سرکار آمده در نتیجه اختلاف نظر موفق بفتح و نگهداری آن نشده و معنی قانونی که مفید حال ملت و مملکت باشد وجودان ما مراد در تقویت آن هدایت و تشویق کرده باشد هنوز تصویب ننموده ایم و بطوری که میدانید اغلب لوایح قانونی در کمیسیونها معطل و بلا تکلیف مانده است و قوانینی هم که تصویب شده باعجله وبدون مطالعه کامل تصویب گردیده که در اجراء آن اشکالاتی پیش آمده است آقایان از یکربخ قرن باینطرف تحولات عظیمی در تشکیلات داخلی و سیاست خارجی و اوضاع اجتماع دول و ملل پیدا شده و در نتیجه وضعیت عمومی جهان دردم و مختل گردیده است و رجال سیاسی و دانشمندان فکور از آتیه دنیا و کشور خود مضطرب و بیم ناک هر ملت و دولتی در صدد چاره جوئی و احتراز از گرفتاریهای مترتب بر آن است بدیهی است ما نمیتوانیم خود را از تأثیر تحولات مزبور که بیک قسمت آن در اطراف کشور ما بمعل آمده مصون در مقابل تلاطم جهانگیر آن بلا اراده تماشاچی بشویم آیا کسی را سراغ دارید که بشما و بنده پاسخ بدهد که در برابر این سیلهای بنیان کن ما دودولت چه کرده ایم؟ آقایان وحدت ملی ما را کدام سدا اتحاد و اتفاق پشت کار و اهتمام تأمین میکنند؟

کدام اصلاحات کشور ما را بساحل نجات خواهد رسانید .

معروف است الکساندر جد نیکولا امپراطور اخیر روسیه شخصی لیبرال و دودر اندش بوده روی تمایل باصلاح اوضاع کشور و حل مسئله اراضی و در اثر توصیه و صلاح اندیشی اطرافیان فکور و مال اندیشی که بی اندازه در تصمیم سلاطین مؤثر بوده اند و در اثر مخالفت اعیان و اشراف و نفع پرستان و فتودالها با مصالح عمومی در ضمن نقلی گفت آقایان هر گاه ما اصلاحات را از بالا شروع نکنیم جبراً اصلاحات از پائین شروع و عملی خواهد شد در نتیجه مال اندیشی امپراطور مزبور ایم قرن انقلاب روسیه بتأخیر افتاد .

شاهنشاه جوان و دور اندیش ما بطوریکه در جراید نیز ملاحظه فرموده اید باین نکته و خیلی از مسائل غامض کشورداری توجه دارند ولی متأسفانه عوامل اجراء منظور متناسب با نیت را فاقد و در نتیجه نه آمال عمومی تأمین و نه اندیشه های خسروانه کسوه عمل و تعقیق می یوشد .

رجال و بزرگان و دولتها باید همیشه ناظر حال و مراقب احوال آتیه بوده باشند و وقایع غیر مترقبه را قبلا پیش بینی و چاره آنرا نیز سکرده باشند ولی افسوس ما در ضمن ابتلا بایلا نیز بخود تکان نداده و از تصادم مخاطره و تراخم بلبه متنبه و بیدار نمی شویم .

انگلسنان که بوجود رجال مآل اندیش و سیاست مدار توفیق دارد بجمرد تشخیص عدم رضایت درین اهالی هندوستان و باوجود اجزام چندین هیئت برای نفتیش و تحقیق علل وجهات نا رضایتی چون احساس کرد افکار عامه با حکومت انگلیس مخالف است با احترام همان افکار از حکومت دیرین خود در هندوستان که قسمتی از سیادت خود مرهون کشور مزبور بود منصرف و زمام امور را بدست دولتهای هند و مسلمان تفویض و حتی المقدمور از مداخله در امور داخلی و خارجی کشور مزبور اجتناب ورزیده و همچنین در مقابل افکار عمومی ملت مصر بیرق انگلیس را که یک قرن در بالای قله قاهره در امتراز بود پائین آورده و قشون خود را از کشور مزبور خارج نمود البته تصدیق میفرمائید احوال مزبور و تعظیم در مقابل افکار بزرگترین سر موافقت دولت انگلیس و زمامداران آن بوده ولی بدبختانه ما با افکار عامه ملت خود نه فقط اهمیت نمیدهیم بلکه آن را در صل مورد ریشخند و استهزاء قرار میدهیم آقایان حفظ ملیت و شئون ملی بدون رعایت و اتقاد در مقابل افکار و تمایلات عمومی محال است .

ما با همسایه شمالی در حدود چهار صد فرسنگ مساس خاکی داریم و اصول و تشکیلات چندین قرن کشور مزبور چنانچه میدانید بکلی بهم خورده و طرح نویسی برای کشور و ملت مزبور ریخته شده است و حتی سعی دارند طرح مزبور را به تمام ملل و ممالک عالم تعمیل و تلقین نمایند و این موضوع موجب تشنج دنیای دیگران شده است .

ولی ما خود را بدون منطق از تأثیر آن ایمن میندازیم و روی این نظر قلم بخدم رضایت عمومی ترتیب اثر نمیدهیم از تمذیات جلو گیری نمی نماییم بدیهی است وقتی خرمی آتش گرفت قهرآ شراره های آن با طرف می ریزد و هلفهای خشک وتر را میسوزاند (صحیح است) دولت ترکیه و خلافت اسلامی با سابقه یکهزار و سیصد ساله الهاء و از نظر مصالح مملکت دهاتین و زارهین را علاقمند بآب و خاک مینماید و از رفعتن به تحت تأثیر تبلیغات دیگران آنرا معفوظ نموده و قانون تقسیم اراضی را در کشور خود پیش کشیده و بتصویب رسانده ولی امروز از اروق و انزاب تلگرافی باینجناب مضایره شده که بعضی مالکین از رهایی سرائه میخوانند .

بعقیده من لازم است دولت برای تعیین حدود و حقوق مالک و رعیت هرچه زودتر لایحه قانونی تنظیم و به مجلس پیشنهاد نماید و تخم اختلاف که در بین آنها کاشته شده است ریشه کن نماید .

حیات خود بدنیاست و از طرف دیگر قوم یهود بعد از سه هزار سال گردانی از اوضاع آشفته دنیا استفاده کرده و متر صد تأسیس کانون یهود اعیان زبان مرده عبری و استقلا از دست رفته خویش و جنگ با نیروی عرب و قدرت اسلام است . زن و مرد عرب و یهود برای استقرار منظور خود توأم بآبادشمن مشغول بریدم بارز هستند بره و اندوازی استقلال پیدا میکنند آیا مبارزه ملل و اقوام دیگر برای زنده کردن استقلال غیر موجود نباید ما را برای حفظ شئون و استقلال موجود تحریک و تشجیع نماید .

دولتها و ملتها با کمال عجله مشغول تجهیزات هستند و در میان این رستاخیز عظیم و طوفان مدهش که بالتبینه کشور ما از تأثیر امواج آن نمیتواند بر کنار باشد دولت و مجلس شورایی چه طرح و نقش ریخته است و برای حفظ وصیانت مبین خود چه تدبیری اندیشیده و از دائره حرف چند مبلب متروقم بساحت عمل گذارده اند و ملت در مقابل این ملجمه کبری تا چه درجه حاضر بقدا کاره است متأسفانه جواب منفی .

آقایان ملت ایران با هوش و ذکی است و استعداد همه گونه ترقی و اصلاح را دارد و افکار عمومی نیز بلاشک در ایران هست و از سیاست دنیا چه باید کرد بازاریها بیش از دولتها اطلاع دارند سی سال قبل یکی از سیاستمداران معروف و علاقمند بسعادت ایران بن گفت : فلانی در خصوص ایران و ایرانیان تدقیق و تحقیق کامل نموده ام در ذکاوت و هوش و قریحه و استعداد ملت ایران تردید ندارد ولی سر بدبختی و عقب ماندگی ملت ایران را دولتها باعثانند متأسفانه ملت ایران متناسب با قریحه فطری خود دومی نداشته است تصدیق دارم (صحیح است) شنیدن این حرف برای من سی سال قبل مشکل بود ولی امروز بصحت منطق حرف مزبور اذعان دارم مدت سه سال است بیکانگن خاک ایران را تخلیه کرده ام ولی از طرف ماقدمی در راه اصلاحات برداشته نشده است و دولتی که قصد و منظورش خدمت بجامه بوده باشد سرکار نیامده است اگر اتفاقاً دولت صالحی نیز داشته ایم متأسفانه در اثر غرض ورزی و تعریکات افراد مغرض و طماع موفق بانجام وظیفه و منظور عمومی نشده است (آزاد - آقای وزیر اصلاح میکنند) .

بعضی از جراید و رادیوی دولتی بجای تبلیغ و تقویت روح ملیت و مبین یرستی و ایراد سخن در اطراف وحدت ملی وظیفه مدیحه سرانی را پیش کشیده اند گویا عقربک رادیوی مافقطروی مداحی و تملق میچرخد گویا ملت ایران اجبار دارد سالی بیست میلیون ریال بآداره تبلیغات برای تعریف عمرو زید مزد بدهد چندی قبل یکی از نمایندگان در جلسه خصوصی در باب دولت ترکیه صحبتی کرد و اظهار داشت دولت مزبور حقوق مملکت و ملت خود را در این گیر دارا تا حالا خوب حفظ و صیانت کرده است آقای حاذقی بودند البته جای تردید نیست در کشوریکه ملت با دولت اختلاف ندارد و حکومت ملت در مملکت مسلم است محال است دولت در سیاست داخلی و خارجی اشتباه نماید و هم چنین از بدبختی است دولتی که باراده و نظر

انکار عامه ملت اهمیت نمیده نمیتواند از انرش و اشتباه و حتی خیانت بوطن مصون بوده باشد پس از شکست دولت عثمانی و اشغال کشور از طرف قشون فاتح فقط شهرستان سیواس مانده بود دولت و پادشاه هم با قشون فاتح برای سرکوبی قوای ملی تشریک مساهی می نمودند مرحوم آتاتورک و جناب هصمت اینونو این کشور و ملت تلاش می شده راجع آوری نموده قشون فاتح را از مبین خود دور و ملت جدیدی خلق نموده بودند با ایمان برای تزئید روح ملت و مبین یرستی اسمی از خدمات خارق العاده خود در خطابه ها و نطق ها و رادیوها بزبان نابورده همه سراین موفقیت را مدیون فداکاری و جانبازی ملت ترک معرفی مینمودند گویا خودشان خدمتی نکرده اند و آرزو دارم همان روح وحدت ملی و مبین یرستی در ملت کهن سال ایران نیز تقویت گردد و از این مهالک و مخاطرات خلاصی بخشد این امر مسلم است هر ملت موجودیت خود را درک و از حق خود نتواند دفاع نماید آن ملت در این عصر نمیتواند پایدار بماند آقایان با عرض و استرحام مددتر تصدیق می فرمائید در اثر انحصار های دولتی ثروت و تمسکن در دست عده معدودی متمرکز و فاصله طبقاتی در بین افراد ملت روز افزون زیادتیر شده است یکی در شب یک میلیون ریال در قمار می یازد فرقی بعائش نمیکند دیگری با پنج شش عائله شها گرسنه میخوانند عده در عمارتهای شادای زندگی می نمایند از آن طرف غالب ساکنین این کشور در خرابه ها بی توتنه مینمایند

آقایان - مردم دنیا اگر سه طبقه منقسم میشوند بدبختانه در کشور ایران از حیث ثروت طبقات بدون ترس و بیم بدو درجه تقسیم شده اند این عدم تمذیل در تقسیم ثروت دیر یازود از کان قومیت و ملیت ما را نیز از نور و مرشم و ما را از فطرت خود متنبه خواهد کرد (صحیح است)

قسمت اعظم ملت ایران فقط در پرداخت مالیات های سنگین جزء خانواده یک کشور محسوب و در مورد انتفاع از تشکیلات باور بفرمائید کوچکترین سهمی را ندارند (صحیح است) شما چگونه میتوانید در حفظ و نگه داری سنان کشتی بیازو هائی اعتماد نمائید که از گرسنگی می لرزد و از کثرت کار و جمالی بی مزد بینه بسته است .

آقایان - سواد اعظم ملت ایران فقط در روز سرشاری و تدارک سر باز وظیفه و پرداخت مالیات بشمار می آیند و در این کشور عدالت اجتماعی بهیچ وجه موجود نیست و کشور بدون قشون قابل دوام ولی بدون عدالت محکوم بزوال است (صحیح است)

از شهریور یکهزار و سیصد و بیست باینطرف باید اذعان کرد که هایدات دولت زیادتیر و پرداختی ملت بیشتر ولی حاصل و نتیجه کار هیچ شده است و ما در بیت المال را بروی اصلاحات بسته و کلید آن را بدست یک مشت چاپلوس و متعلق و مزور داده ایم در صورتی که همه میدانید سبب و مسبب تمام صیابها و انقلابات خونین در عالم اسراف و تذیر مالی مملکت بدست رجال ناباب و نالایق و خود خواه بوده است و نمونه از اسراف و تذیر وزارت دارائی بمرض آقایان میرسد

در عراق ما چندین قونسلگری و چند نا مدرسه داریم امور مالی آنها را ده سال بود یک نفر پنهانی اداره میکرد و رتبه ۹ داشت از منسوبین بکنفر متنفذ آخر عمر میخواست مجاورت اعتبارا اختیار نماید با مساعدت همان متنفذ بارتبه ۹ به بغداد فرستاده شد چون از عهده این کار نتوانست بر آید یک محاسب گویا بارتبه ۹ فرستاده شد اخیرا باتصویب نامه گویا یک انومبیل هم خریده شده افلا با انومبیل کرایه بزیارت مشرف نشود از آقای وزیر دارائی میبرسم حقوق کارمند سابق و اداره اش در سال چه قدر بود حالا چند است اولین شورش که در عالم اسلام روی داد در تعقیب همین اسلوب بود که آن فاجعه اسلامی واقع گردید که یکهزار و سیصد سال است مسلمین دنیا هنوز با شراره آن میسوزند - حضرت امیرالمومنین علی سلام الله علیه در اطراف منشاء این شورش میفرماید اشخاص نسا اهل ریختند روی بیت المال و شروع کردند بخوردن بیت المال مسلمین همانطوریکه شتر در فصل بهار خود را روی سبزه بهاری میانمازد موقمی که دوره خلافت بغود آن حضرت رسید بعضی از اشخاص کوه نظر اعتراض سکردند که چرا با احرار مقام خلافت رسول الله و پادشاهی مسلمین مجلس بلباس خشن و زبر و مکنتی بنام جوین شده اید حضرت در پاسخ اعتراض فرمودند تصور نکنید ذایقه من لذت گوشت جوچه و بدتم لطافت حریر را تشخیص نمی دهد ولی مرا ننگ است که مردم امیرالمومنین و رئیس مسلمین خطاب کنند و شریک متاع و معرومیتهای آنها نباشم و شاید در دورترین قلمرو کشور من اشخاصی باشند که نان جو پیدا نمیکند آقایان اخیراً کتانی بدستم رسید جهانگردی آن را نوشته بود مینویسد در بعضی بنادر ایران که دولت های بزرگ و کوچک عاشق وصول به بنادر دریای آزاد هستند دیده بود اطفال لغت برای اماشه خود خاکهای زمین را میکشند و از گرم های زمین اماشه مینمودند و عکس هائی از این منظره فبیح برداشته بود در موقع اخذ رأی بیرنامه کابینه فملی من بقید مخالف مشروط اسم نویسی کردم و بعضی ها این جمله را مورد انتقاد قرار دادند و چون مریض شدم نتوانستم با اعتراض متعرضین جواب کافی دهم اینک از موقع استفاده کرده و عرض میکنم من با آقای وزیر بی ارادت نیستم و چندین هم با ایشان همکاری کرده ام ولی ایشان در عین اشتها بهوش و ذکاوت روحاً ضعیف و در صرف هوا بد کشور سه صدر دارند (صحیح است) و در تشریک مساهی با اشخاص پاکدامن و با تقوی علاقه زیاد نشان نمی دهند غالباً اشخاص هاری از تقوی اطراف ایشان را میگیرند من خیال داشتم سه موضوع را از ایشان استعلام نمایم و چنانچه جواب شافی کافی دادند رأی موافق بیرنامه ایشان بدهم متأسفانه فرصت نشد و اینک سه موضوع مذکور را از ایشان میبرسم .

۱ - در بیرنامه نوشته بودند سطح زندگی را پائین خواهند آورد و چون این مسئله را در بیرنامه کابینه های قبلی نیز متضمن و ایشان هم جزء مؤثر همان کابینه بوده اند (چند دقیقه جلسه از اکثر افتاد) میخواستم راستی بدانم مقصود از تلقین این جمله رعایت فورمالیته است و یا حقیقتی را نیز در بردارد

هر گاه فورمالیته نیست و ایشان خود را قادر بایفاه و انجام آن میدانند چرا در ظرف ۱۶ - ۱۷ ماه دوره وزارت دارائی خود آنهم در ایام فترت راوان قدرت دولت مقتدری نتوانستند و با نتوانستند منظور مزبور را که سعادت عمومی و رفاه ملت را متضمن بود عملی نمایند و مانع این عمل خیر و نیت صواب که وجه بود ؟ (کشاورز مدر - در سه هم خودشان کردند)

۲ - هزینه زندگی در سال ۲۶ پائین تر از هزینه زندگی در سال ۲۵ بود و بودجه دولت در ۲۵ در حدود ششصد میلیون تومان و کثیری و در سال ۲۶ به ششصد میلیون تومان و کثیری ارتقاء یافت (صحیح است) و این رقم دوست میلیون تومان اضافه با ستاد کدام قانون از مردم مأخوذ و بانکال کدام قانون صرف و در کجا مصرف شد ؟ و امسال گویا بیشتر از یک ملیارد تومان خواهد شد جبران این اضافات کجا تأمین خواهد شد البته افلاس و رشکستکی در نتیجه استقراض خواهد شد ۳ - در ماده ۲۸۰ قانون جزا مینویسد - هر وزیر با ستاد تصویب نامه هیئت وزراء قوانین مملکتی را نقش نماید الی الابد از خدمات دولتی منفصل میگردد - تصویب و اجراء تصویب نامه های برخلاف قانون از قبیل اخذ مالیات و الهاء قانون استخدام که حالا هم با وجود مجلس عمل میکنند میخواستم بفهمم ایشان مدلول ماده مزبور را چگونه تأویل و تفسیر مینمایند .

جای تعجب است معلمین و استادان کلاس قضائی که دیلم آنرا شورای فرهنگ عالی شناخته و بر طبق تصویب نامه اتوماتیکمان بر تبه های ۱۱ نائل شده اند از حق ترفیح مجرم مانده اند مادام دولت حاضر در صرف بیت المال مضایقه ندارد افلا حقوق حقه آنرا رعایت نماید .

آقای وزیر با آن هوش و ذکا در کابینه اسبق چگونه ملتفت نمیشدند که یکشخص حق بازرگانی از یکنوع کالا بموجب تصویب نامه بنصف تخفیف داده میشود و فردا بموجب تصویب نامه دیگری اجازه میدادند که از همان کالا فلان مقدار به فلان تاجر داده شود .

آقای وزیر بادا به علم و اینکه مولود مشروطیت و آزادی هستند آیا نمیدانستند در مملکت مشروطه تصویب نامه ملاک عمل دولت نمیتواند باشد و آیا ایشان هنوز هم نمیدانند که طریق مجازات مدیران جراید را قانون اساسی و قوانین موضوعه معلوم و معین داشته است و آیا ایشان از تمهیدات ملت ایران در مقابل سایر ملل دنیا اطلاع ندارند . راست است بعضی از روزنامه ها از وظیفه مقدس خود کارخاد و رهبری دولت و ملت است تجاوز مینمایند و به شخصیات میبردازند ولی مجازات آنها باید بر طبق قوانین مملکتی اجراء شود .

آیا اینست معنی مسئولیت در مقابل ملت و این است نتیجه قسمی که ما در پیش خدا و خلق برای حفاظت اصول مشروطیت خورده ایم ؟ چرا نباید وزارت دارائی بی وزیر مانده و امور مالی و استخدامی با اشاره و یاد داشت ایشان سر و صورت گیرد و برای چه هرج و مرج در این وزارتخانه حکمفرما شده و کارها فقط و فقط روی محور نفع رفقا ضعیفه گردد . برای چه حلب دوستان اختصاصی موجبات افلاس مالی و ممنوی جامعه ایرانرا تدارک کنند .

سر این صماجت چیست؟ و فلسفه این بافشاری کدام است؟ آقای وزیر بوظایف نخست وزیری نمیتواند برسد کجا مانده بوظایف وزارت دارائی آقایان مسیوقید اخیراً بشمال مسافرت کرده بودم در اطراف قزو و فاقه طبقه یائین صحتی نمیتوانم همه آقایان میدانند مطلبی که قابل ذکر است اینست بعضی از تجار اظهار میکردند از حالا برنجهای نارس را بمایشینها آوردند تبدیل بیرنج نموده بطور قاچاق با پروانه بخارج حمل مینمایند بهتر است ماشینخانه دوسه ماه تا رسیدن برنجها تعطیل نمایند هر کس نتواند برنجهای نارس را تبدیل بیرنج کرده صادر نمایند راه پهلوی باذربایجان از طریق آستارا با اینکه دارای اهمیت بسزاست بکلی خراب و یلها شکسته ودولتی که جواز قطع جواب ببرد و بیگانگان میداده است خود برای ترمیم یلهای پهلوی باستارا حیران و بلاتکلیف مانده است در باب خرابی راه پهلوی باستارا بیچاره تیمسار شاه بختی میگفت چندین تلگراف بهتران مخابره کرده و هنوز نتیجه نبخشیده است و ملک اصلائی رئیس بازرسی راههای شوسه به تبریز آمده بودند اظهار مینماید اداره کشاورزی از قطع اشجار بعنوان تعمیر یلها ممانعت بعمل میآورد و الا اداره راه تصیری ندارد ما هم نمیتوانیم وسایل تحصیل جواز را فراهم نمایم دولتی که بدیگران جواز قطع اشجار میداده است نمایانم برای چه خود از تحصیل موافقت وزارت کشاورزی مضایقه مینماید.

آقایان شهر اردبیل وطن شاه عباس کبیر قبل از جنگ بین الملل سابق یکی از متولترین و مرموز ترین شهرهای ایران و یکی از انبارهای غله آذربایجان بوده امروز یک شهر خرابه عمارتها ویران فقط دیوارها باقیست مردم برای قوت یومی در مضیقه هستند و در خانه مالکین عمده آنجا نان آنها در فصل خرمن پیدا نمیشود سال گذشته یکصد و پنجاه هزار جزب اختصاص بهتران دارد تجار و متمکنین ولایات بالاخص آذربایجان قادر در مولد خود نیستند و سیل مهاجر فنی و فقیر بطرف تهران رهسپار است میگویند اداره غله در نظر دارد پنجاه شصت نفر بازرس خرید باذربایجان روانه نماید گویا عجاتاً در حدود ده یا نوزده نفر دارای رتبه ۹ با خانهایشان برای گرفتن اضافه حقوق اگر بآن قناعت کنند وارد شده اند آقایان اهالی اردبیل در تاریخ ایران خدمات بزرگی بایران نموده اند هزاران اشخاص دلیر و فداکار در رکاب سلاطین صفویه در راه استقلال ایران خون خود را ریخته اند سلاطین صفوی از سرکردگان شهید آنها قدر دانی نموده نمش آنها را بهر وسیله بود از میدان جنگ خارج و باز بدیل انتقال داده و در جوار محل شیخ صفی مرحوم در نقطه دفن و نام آنها را شهیدگاه گذاشته بودند و این مقام سیصدسال است مورد احترام و زیارتگاه عمومی علاقمندان بایران در گذشته بوده اگر ملت ایران ملت زنده و حق شناس بود مثل قبر سر باز گنمان آنها را در سرشتگاه ایرانین مینمود و آنها را گلستان و هر سال جوانان و آموزگاران و دانشجویان بزیارت آن قبور میرفتند نه اینکه با بودن

میلیون هازمین خرابه و بایراولیا امور وزارت فرهنگ برخلاف میل و انتظار مردم اردبیل آن قبور را منهدم و تبدیل بدستان نمایند آقایان اگر آن راد مردان در آن وقت در راه استقلال ایران از جان ننگدشته بودند و فداکاری نمی نمودند معلوم نبود امروز تهران پایتخت ایران و اینجا مجلس ایران و من هم نمایندگان از آنها در مجلس شورایی حرف میزدیم واقفاً اردبیل یک زمانی مرکز حکومت آذربایجان و امروز دومین شهر آنجا است و در نقطه سرزری واقع شده و از آثار مدنیت و عمران اثری در آنجا دیده نمی شود در شهرستانهای کوچک دبستانهای متعدد و دانش سرای مقدمانی موجود ولی در اردبیل فقط یک دبستان دخترانه خیلی خیلی ناقص موجود است گویا با آنجا غبار مرگ پاشیده شده و احدی در فکر مردم نیست پلی در کشور بیکه قبر دلیرانش از دست برد دولت معاف و مصون نیست مشکل است در آن مملکت بتوان راد مرد و وطن دوست تربیت کرد باین یک بیت عربی بهر ارض خود خانه داده و از تطویل کلام مندرت میخوام: امور تضعیك السفهاصنه - و تبکی من عواقبها اللیبب - پلی آقایان نمایندگان محترم کار هائی است که اشخاص نادان و جاهل برای او می خندند ولی عقلا از عواقب آن خون گریه میکنند.

رئیس - پیشنهائی رسیده است فرائت میشود (پیشنهاد میکنم بمذاق نطق آقای مامقانی مجلس وارد دستور بودجه شود و وقت مجلس بیش از این تضييع نشود - حاذقی.)

حاذقی - اگر مخالفی نیست وارد دستور شویم.

رئیس - مخالفند تأمل کنید (عده برای اخذ رای کافی نبود)

حاذقی - اجازه بدهید من عده را تکمیل کنم (آقای حاذقی برای تکمیل عده رفتند بیرون و مراجعت کردند)

رئیس - آقای حاذقی بفرمائید ولی بالاخره عده در بیرون هم برای اخذ رای کافی نیست

حاذقی - من خواستم باستحضار نمایندگان محترم برسانم که وکالت یک ملت ۱۵ میلیونی لغت و گرسنه و بیچاره هیچ افتخاری ندارد و اگر افتخاری هست صرفاً در سایه خدمتگزاری باین مملکت و برای تخفیف آلام و مصائب این ملت و چهارمادیشی برای وضع بهتری در این مملکت است آقایان نمایندگان محترم موقع انتخابات تمام وسایلی را که ممکن است بکار میاندازند برای احراز مقام نمایندگی برای چه منظور؟ برای اینکه باینجا بنشینند و برای مصالح مملکت و مردم شور بکنند و حکومت بکنند باین ملت و کاری نکنند که وضع این ملت بهتر شود نه اینکه با کمال خونسردی و بی علائقی حتی بساده ترین وظیفه شان که نوی جلسه بنشینند و حوصله نکنند و بخت و فحس راجع بمملکت را بشنوند موافق نیستند. من باصحت کردن مخالف نیستم من حاضرم روزی ۸ ساعت این جاصعبت شود آقای آزادمن باقرامیاشات جنابعالی صددرصد موافقم ولی باین وضع که میشود کار کرد ساعت ده آقایان می نشینند و ساعت یازده و نیم هم میروند بیرون و کاری نمیشود کرد نه نطق قبل از دستور نه نطق بعد از دستور نه لایحه قانون این وضع آقایان مملکت را باقرض میبرد به نظر

میبرد مملکت را بیک وضعی میرساند که فرزندان ما بی لیاقتی ما را تأیید می کنند.

مامقانی - بنده اجازه میخوام عرض کنم این نطقی که بنده کردم از ناحیه شخص خود بوده است و مربوط بفرآکسیون اتحادملی نیست.

رئیس - بسیار خوب آقای آزاد **آزاد** - عرض کنم بنده بایشتهاد آقای حاذقی مخالف هستم و دلیل هم اینست که اخیراً یک تلگرافات زیادی از سبزواری ولایات دیگری که بعقیده بنده مبتلا به نمایندگان دیگر هم هست و برای روزنامه آزاد رسیده است که اغلب آقایان نمایندگان هم این موضوع را بغور من تذکر داده اند و این مسئله هم گرفتن مالیات مزدومی است که دولت شروع کرده است بگرفتن آن خاطر آقایان مستحضر است که در ۱۳ بن ۲۶ مجلس شورای ملی در ضمن تبصره ۳ بدولت دستور داد که هر یک از تصویب نامه هائی را که در دوره قدرت تصویب کرده است و هیئت دولت لازم میداند آنها را در تحت یک لایحه ای بمجلس شورای ملی بیاورد و تصویب بشود. (بعضی از نمایندگان لایحه را آورده اند) اجازه بدهید بنده میدانم قانونیت ندارد لایحه وقتی قانونیت دارد که اکثریت مجلس شورای ملی بآن رای بدهد والا ممکن است دولت سه هزار لایحه بیاورد و هیچیک را مجلس تصویب نکند در اینصورت ارزش ندارد ارزش لایحه وقتی است که اکثریت مجلس شورای ملی به آن رای بدهد (نورالدین امامی - خود مجلس قبول کرده است) مجلس قبول کرده است که دولت لایحه را بمجلس بیاورد نه اینکه تصویب کنند عرض کنم مطابق این تبصره ۳ دولت حق ندارد مالیاتی از مردم مطابق این تصویب نامه ها بگیرد مگر اینکه بتصویب مجلس شورای ملی برساند این تلگرافاتی که رسیده است از ولایات سه قسمت است یکی این که مردم را اذیت میکنند و مالیات مزروعی را مطالبه می کنند قسمت دومش اینست که ب مردم میگویند جنس بگیرند و جنس بدهند موضوع دیگر اینست که مطابق آن تبصره ای که مجلس شورای ملی راجع بمازاد غله تصویب کرد چسبیده اند و از مردم مازاد می خواهند یعنی ب مردم میگویند هم مالیات جنسی بدهید و هم دارنده از مردم مازاد بدهید میگویند حالا مجلس شورای ملی یک تبصره ای وضع کرد که کمتر از سه تن هر مالکی عایدات داشته باشد از او مطالبه نکنند در حدود صد کاغذ از سبزواری واز محل های دیگر آمده است که می گویند هر کس ۱۵۰ من محصول دارد باید مازاد غله بدهد بنده اعتراض بدولت دارم یکی اینکه چرا مالیاتی را بدون تصویب مجلس شورای ملی دستور داده است که گرفته شود یکی هم اینکه مجلس شورای ملی دولت را مکلف کرده است که کمتر از سه تن هر کسی مازاد داشته باشد بگیرند در شهرستان ها دارند میگیرند (رئیس - آقای آزاد مختصر تر بفرمائید) بسیار خوب قسمت دیگر که میخواستم عرض کنم موضوع ادارات است چندی قبل یک زنی آمد نزد من شکایت میکرد که شوهر مرا جهت دویت تومان گرفته اند زندانی کرده اند و چندین نفر آمدند و شکایت کردند ولی اخیراً حاجی علینقی کاشانی را گرفته حبس کردند بانها هم اینکه ایشان ۶۱ هزار

بقچه نخ را احتکار کرده اند بنده خود هم پرونده ایشان را ۳ سال قبل در روزنامه خواندم که آقای مهران که الان پیشکار دارائی است در ۳ سال قبل سمنان بوده و یک مقدار زیادی علاوه بر آنچه ۶۱ هزار بقچه احتکار کرده یک مقدار بقچه هم قاچاق میکرده اند برای این پرونده مستنطق ۶ میلیون تومان قراض وجه الصمان صادر کرده است قوری مرخص کرده اند من از دو نفر از قضات سؤال کردم که چرا این کار را کردند گفتند آقای وزیر ۳ مرتبه دادستان راخواستند سر این موضوع حتی گفتند که آقای وزیر در حدود چهل قهوه داده است باشخصیکه رفته اند پهلوی او بنده خواستم از آقای وزیر و از آقای وزیر دادگستری سؤال کنم که چرا وقتی که یک مردی را برای دویت تومان می برند بزندان و یک بیچاره بدبختی رامی آورند توقیفش می کنند و زن و بچه اش بیچاره میشوند هیچ کس توجهی ندارد ولی وقتی یک شخصی پول دار توقیف می شود وقتی که دادستان او را تعقیب میکنند میروند او را مازم میکنند که دست از تعقیب آن شخص بولداری بر میدارد و او را مرخص می کنند من می پرسم از آقای وزیر که چرا؟ (نخست وزیر - یک عده ای هم از آنطرف ناراضی هستند) قانون میگویی هر کسی که مرتکب جرم شود او را باید مجازات کنند مجرمی را خلاص میکنند و این برخلاف قاعده است ولی اصل اینست که مجرم را باید تعقیب کنند من نمیدانم آقای وزیر بچه علت دستور داده است که یک نفری را که برخلاف قانون رفتار کرده است آزادش کنند. یکی هم این نانها را ملاحظه کنید نواله است در هیچ کجا نان پیدا نمی شود.

حاذقی - تا مجلس اینطور است وضعت از این هم بدتر است.

نمایندگان - دستور - دستور.

نخست وزیر - دولت بنده سهل و متمتع نمیتواند عمل کند هم مازاد نگیرد هم این نان را ب مردم نهدم (آزاد - مطابق قانون بگیرند) مطابق قانون میگیرند اولاً ایرادی هست شکایتی هست بفرمائید کی این شکایت را کرده است تا رسیدگی شود والا تلگرافی رسیده از سبزواری که از ۱۵۰ من هم مازاد میخواهند (آزاد - از ۲۰۰ نفر میگیرند) بفرمائید کیست که من بکنفران بفرستم در آنجا رسیدگی کند والا کلیات گفتن که از ۱۵۰ من مازاد میخواهند شما میفرمائید میخواهند بنده میگویم نمیخواهند ایندوتا بهم در اینکه این مطلب بنابراین مازاد را دولت ناچار است بموجب قانون بگیرد و آنروزی که این مطلب مطرح بود عرض کردم مجلس شورای ملی وارد اشکال کار بشوند اگر آنجائی که مازاد دارند بگیرند مردم محل و جائی که نان خیز نیست دچار زحمت خواهند شد (صحیح است) بنابراین مازاد را بموجب قانون میگیرند و خواهند گرفت اگر شکایتی در باب تخلفی و تجاوز مأمورین از حدود مقررات قانون هست بنام و نشان بفرمائید فی الفور رسیدگی میکنم اقدام میکنم اگر ایرادی داشت رفع میکنم (اقبال - بفرمائید از همه بگیرند) البته از همه میگیرند اگر نقصی هم هست بفرمائید خواهش میکنم بفرمائید اقدام میشود اما این نان چیست که ب مردم میدهند بنده یکدفعه اینرا

هم مرض کردم در تیرماه ۱۳۲۶ موجودی دولت در سیلوا و انبارها گندم ۱۱۰ هزار تن بود جو ۲۴ هزار تن و جمعش ۱۳۴ هزار تن در تهران از این مقدار ۴۵ هزار تن گندم موجود بود ۷۶۰۰ تن جو در اول تیر ۱۳۲۷ بیست و یک هزار تن گندم در تمام مملکت موجود بود ۶۰۰۰ تن جو و از این مقدار در تهران ده هزار تن موجود بود ۴۵ هزار تن موجودی سیلواهای تهران را که در سال ۱۳۲۶ بود اول تیر بیست و ده هزار تن تحویل دادند یعنی گندمی که خود بنده جمع آوری کرده بودم و گندم آقای نجم الملک پشت همین تریبون در موقعی که وزیر دارائی بودند و بنده منزل نشسته بودم یکی از آقایان سؤال کردند ایشان گفتند انبار های ما پراز گندم و شکر است وقتی که بنده آمدم دیده انبارهای ما ۲۱ هزار تن موجودی دارد خودم جمع کردم و تقسیم کردم وقتی آمدم بیست و نه انبار بی گندم تحویل دادند! باید تحمل بفرمائید تأمل بفرمائید تا بزحمت و با پول خرج کردن از اطراف تهران آنچه ممکن است بیاورند و از خارج هم فرصتش برسد حمل کنند بیاورند وقتی برسد نان خوب میشود (آزاد - آقای مردم را اذیت نکنید ما حرف دیگری نداریم) حقیقت این است که عرض میکنم حالا شما در اقلیت هستید و هر چیزی را میخواهید بپا نه کنید این حرفها را میزنید چیز دیگری است الا حقیقت اینست که بنده عرض کردم این راجع بنان اما راجع بمطلب دیگری که فرمودید عرض کنم بفرمائید ببینیم در این مملکت شما طرفدار اجرای قوانین و اجرای تصمیمات مقامات قضائی هستید یا نیستید؟ (مکی - برای همه یاتنک و کشاد هم دارد؟) (کشاورز صدر - در زمان دولت ایشان گرفتند) مرض کنم که آقایان هر مطلبی پیش میآید میفرمایند دولت وقوه مجریه حق اینکه خودش تصمیم بگیرد ندارد باید امور قضائی را رجوع کند بمقامات قضائی یک زنی میفرمائید بجناب عالی رجوع کرده و گفته که برای دویت تومان شوهرش را زندانی کرده اند بنده اطلاع ندارم و در امور قضائی نه مداخله میکنم و نه اطلاع دارم حالا رائی که دادند اگر منطبق بمقررات قانون بوده است اجرا میکنند و اگر هم نبوده است یک مرحله بالاتر رفته است و از موقع باید استفاده میکردند و کارش را تمام میکرد اما راجع به آقای حاج علینقی ایشان یکی از تجار مردم ایران هستند (صحیح است) مثل همه تجار مادامی که همایانشان مغضول هیچیک از قوانین نیست محترمند و در بنام قوانین هستند بنده نه فقط در ظرف این چند روزی که ایشان تحت تعقیب بودند دادستان تهران را ندیدم و خود او هم نیامد شاید ۱۵ - ۲۰ روز است که بنده اصلاً دادستان را ندیدم که برای این کار خواسته باشم دوسه بار خواسته باشم یا یک بار خواسته باشم بکلی دروغ است اصلاً از ۱۵ روز پیش ندیدم چه رسد باین مطلب اما بنده چهل تا قهوه بکی دادم بنده اول که موضوع را مطرح کردند خیال کردم که قهوه فحجری است ولی قهوه که اشکالی ندارد از صبح تا شام آنجا نشسته اند قهوه میخورند سلامتی شما شام هم دهوشان میکنم چه ارتباطی به مجلس شورای ملی دارد موضوع سرچشست آقایان نفری را آمده متهم کردند باینکه دوسه ای در ۱۳۲۳

داشته یکی از مأمورین دادگستری يك فراری صادر کرد و فرار را هم آوردند اینجا بنده خیال میکردم اینمیلی که اتفاق افتاد یعنی یکی از تجار محترم را باقرار یکی از مأمورین دادگستری توقیف کردند خودش دلیل این باشد که آقایان بدانند بنده اصلاً نظر و اعمال نفوذ در هیچ مرحله ای از مراحل قضائی ندارم و به همین دلیل وقتی که موضوع مطرح شد ایشان را آوردند بردند حتی يك شب هم آنجا ماندند و این بهترین دلیل اطاعت ایشان از اوامر قضائی دولت بود و بنده حتی بالاتر عرض کنم بایشان حتی پیشنهاد شد که چون مستنطق نوشته است بایستی ۶ میلیون تومان نقد بدهند شما يك چك بدهید چك را هم در آورد بده گفت آقا من در حساب ۶ میلیون تومان پول نقد موجود ندارم و باینجه چك خالی از وجه نمیدهم تا اینکه شب در آنجا ماند و مراحل قضائی دیگری بکارش رسیدگی کرد وقتی که دیدند وارد نیست عوض کردند بنده نمیدانم ایراد به کی وارد است؟ يك مأمور قضائی يك فراری صادر کرده آن قرار را گذاشتند با چرا در دولت بنده نه شخصاً و نه آقای وزیر دادگستری هیچگونه اعمال نفوذی برای اینکه ایشان در خارج از مقررات قضائی آزاد بشوند و بروند نکردیم و ایشان هم کاملاً اطاعت خودشان را بقوانین مملکت نشان دادند و از این حیث بیشتر قابل احترام هستند بعد مقامات قضائی رسیدگی کردند و این را وارد ندانستند بنده میخواستم منصفانه بوجه اثبات عمل کنم ولی خود آقایان وقتی این خبر را شنیدید قطعاً تصدیق فرمودند در دولت که اینجا توطئه ای است و الا برای يك پرونده ۱۳۲۳ که نه صدرش درست است نه ذیلش (آزاد - همه جاش درست است) آمدند و گفتند شما بایستی وجه الصمان نقد بدهید آن ۶ میلیون تومان معنیش این است که بیائید در توقیف بمانید والا ۶ میلیون تومان بدهید چه صورت دارد؟ حالا بانام این احوال ایشان اطاعت کردند يك مرجع قضائی دیگر رفته اعمال حق خودش را کرده و بر طبق مقررات قانون ایشان را آزاد کرده وقتی آزاد شدند آمدند بیرون حالا میفرمائید بنده چه بکنم؟ میفرمائید بنده مداخله بکنم ببیل شما یعنی بآن مرحله دو قضائی بگویم که حتماً آقای حاج علینقی کاشانی را در حبس نگاهدارند برای اینکه آقای آزاد دلشان میخواهد؟ بنده این جا برای اجرای اوامر آقای آزاد نیامدم ام.

۳ - بقیه مذاکره در بودجه کل کشور

رئیس - بورود در دستور رای گرفته میشود آقایان موافقین قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد بودجه مطرح است آقای دکتر مغضلی بفرمائید آقایان هم توجه بفرمائید طوری بیرون نروند که مجلس از اکثریت بیفتد.

دکتر مغضلی - نظر آقایان هست که در موقعیکه بودجه ۱۳۲۵ و ۲۶ مطرح بود و بنده کابینه ساقط شد و کابینه آقای حکیم الملک آمد و آقای نجم الملک متصدی امور مالی مملکت شدند بنده بعنوان مخالف با بودجه سه ساعت صحبت کردم در آنجا يك تذکره ای دادم که بودجه ای که تقسیم مجلس شورای ملی شده است اسدش را نمیتوان بودجه گذاشت و در آنجا يك مطالب مفصلی به مرض رساندم که چون بگردد گفته شده است مجدداً

مطالب را تا آنجا که لازم نباشد تکرار نمیکنم و مخالفتی که من با این بودجه میکنم همان دلایلی است که با بودجه سابق کردم، با تذکراتی که سابقاً داده شد انتظار داشتم که آقای نجم الملک بودجه ای را که بمجلس شورای ملی تقدیم میکنند واجد شرایط قانونی باشد و همچنین کمیسیون بودجه که فعلاً نمایانم مدافع گزارشش چه شخصی است آن هم دقت کند و يك گزارش به مجلس شورای ملی تقدیم کند....

رئیس - آقای دکتر معظمی تأمل فرمائید اکثریت نیست (پس از چند لحظه مجدداً اکثریت حاصل شد)

دکتر معظمی - چون آقایان مجلس را از اکثریت میاندازند من قسمی را که آقایان خورده اند میخوانم که بدانند آقایان وقتی این جا آمدند وظیفه شانرا باید انجام بدهند نه اینکه بروند بیرون و سبک بکشند « من که در ذیل امضاء می نمایم خداوند را شهادت میطلبم و بر آن مجید قسم یاد می کنم مادام که حقوق مجلس و مجلسیان مطابق قانون اساسی محفوظ و مجری است تکالیفی را که بمن رجوع شده است مهما ممکن با کمال راستی و درستی و جد و جهد انجام بدهم... یعنی آقایان موظفند باین که بیایند اینجا به نشینند و در واقع وظیفه شانرا انجام بدهند (یکی از نمایندگان - مهما ممکن) (ملک مدعی - مهما ممکن معنیش این نیست که از اکثریت بیندازند) بهترین وظیفه ای که برای يك وکیل معین شده است بودجه است (صحیح است) و آقایان در موقعیکه بودجه مطرح است عوض اینکه ارقام بودجه در دستشان باشد متأسفانه در خارج مشغول گردش و یا توسط بر علیه مملکت هستند کسی که رأی بدولت میدهد موظف است بیاید به نشیند لوائح دولت را بگذراند، آن کسی که رأی میدهد موظف است اینجا به نشیند و گوش بدهد نه اینکه برود بیرون. عرض میکنم این بودجه ای که آقای نجم الملک تقدیم مجلس کردند در این يك معایبی بود و آن نکاتی را که بنده تذکر دادم در بودجه رعایت نشده و در کمیسیون بودجه هم آنظوری که انتظار میرفت این معایب برطرف نشده و این تذکرات بهیچوجه مورد توجه کمیسیون بودجه قرار نگرفته است و بنده هم که دولت آقای وزیر تشکیل شد این بودجه را پس نگرفتند بنابراین دولت فعلی هم این بودجه را قبول دارد و وقتی که قبول دارد جواب نباید داده شود که دولت سابق این بودجه را داده است (صحیح است) بنا براین بنده ناچارم که این قسمتها را تذکر بدهم که بعداً جواب داده نشود. اما بودجه، بودجه چیست، بودجه آقایان میدانند که يك لایحه ایست که پیش بینی عواید و مخارج کل مملکتی است برای مدت یکسال بنا براین بطوری که اینجایم نوشته شده است یا ترفیفی که بنده گفتم بودجه بدو قسمت تقسیم میشود یکی عواید و یکی مخارج ولی قبل از اینکه وارد این دو قسمت شویم يك عیب اساسی بودجه مملکتی ما دارد و آن عیب از این جهت است که دولتهائی که تا کنون در این مملکت تشکیل شده است هیچوقت نه نشسته اند فکر میکنند که مملکت را چطور باید اداره کرد.

تکلیف ایالات و ولایات را چطور باید معین کرد برای اینکه بعضی از مخارج است که اهل ولایات باید خودشان پرداخت بکنند احتیاجی به بودجه عمومی ندارد و بعضی از مخارج ضروری است که باید از بودجه عمومی مملکت پرداخت شود مثل بودجه ارتش، پس بنابراین عیب اساسی که در بودجه مملکت ما دیده میشود این است که ما وظایفی برای ولایات و ایالات خودمان معین نکردیم و يك معارجی در بودجه ما دیده میشود که بهیچوجه خوب نبود در مخارج عمومی باشد و تافکری هم برای تقسیمات ولایات و وظایف ولایات و تکالیف مردم نکنیم بهیچوجه دارای يك بودجه صحیح و کافی نخواهیم شد پس این يك عیب اساسی است که در راه بودجه و در راه مملکت است و بایستی دولت های فعلی و دولت های آینده این قسمت را در نظر داشته باشند و برای ولایات و ایالات يك وظایف و تکالیفی معین کنند و يك قانونی هم باشد و دولت هم نظارت و سرپرستی کند که قانون اجرا شود تا اینکه مملکت رو بترقی و سعادت برود (صحیح است) اما راجع به بودجه ای که بنده میخوانم صحبت کنم اول رقم مخارج را برای آقایان عرض میکنم بعد رقم درآمد و بعد کسر بودجه را. مخارجی که در این بودجه پیش بینی شده است که بالاخره در نتیجه جمع و تفریق معلوم میشود چون بودجه روشن نیست و آن این است که نه میلیارد و یکصد و هشتاد و دو میلیون و پانصد و شصت و پنجاه هزار ریال تقریباً خرجی است که ما میکنیم یعنی نهصد میلیون تومان این نهصد میلیون تومان باستثنای مخارج راه آهن و قسمتهای اقتصادی و شرکت هائی که دولت اداره میکند و بانک صنعتی است و اگر مخارج راه آهن را که نود میلیون تومان است اضافه کنیم مخارج بانک صنعتی را که من نتوانستم پیدا کنم مخارج شرکت بیمه و سایر شرکتها را هم اضافه کنیم شاید يك برابر و نیم مقابل بشود پس بنا براین ملاحظه فرمائید که از نظر مخارج فوق العاده کم رشن است و علاوه بر این يك قسمت از مخارج مملکتی که ما بایستی در آنها نظارت بکنیم در بودجه اصلاً نیست از قبیل راه آهن. قسمتهای اقتصادی شرکت بیمه و شرکت های دیگر این قسمت مخارج اما قسمت درآمدی که اینجا پیش بینی شده است درآمد دولت است یکی درآمد شرکت نفت که چهار در صدش ۳۱ میلیون تومان میشود و بقیه درآمد هم ۶۸۴ میلیون میشود که رویه مرفته در آمدی که در این بودجه پیش بینی شده است تقریباً ۷۱۵ میلیون تومان می شود. بعد این دو رقم را که ما جمع و تفریق کنیم کسر بودجه بدست می آید که تقریباً صد و نود میلیون تومان ما کسر بودجه داریم، این وضع فعلی و کسر بودجه است. حالا پیش بینی هائی که برای درآمد ذکر شده چون عرض کردم بودجه بدو قسمت تقسیم شده است یکی قسمت درآمد است یکی هم قسمت مخارج، حالا ابتدا بایستی بهینیم در این پیش بینی که اول وزارت دارائی موظف بوده است رسیدگی کند آیا پیش بینی دقیقی کرده است یا نه کرده است و بعداً هم در مرحله دوم آیا کمیسیون بودجه دقت کافی کرده است یا نه کرده است متأسفانه جواب این سؤال که من کردم کاملاً منفی

است چرا؟ برای اینکه برای تعیین در آمد يك اصولی در بودجه هست و آن عبارت از این است که بودجه یکسال قبل راملک قرار میدهند و آن هوایندی که مسلم وصول شده است آنرا پایه قرار میدهند و روی آن در آمد را تعیین میکنند بنده در بودجه ۱۳۲۵ که دقت کردم در آمدی که بایست ملاک واقع شود در واقع ۵۵۱ میلیون تومان است که بنده الان عرض میکنم این بودجه ۱۳۲۵ است وصولی مسلمی که در اینجا ذکر میشود الان برای آقایان میخوانم ۵۹۳-۷۰۶-۴۱۶-۵ ریال پس در ۱۳۲۵ ملاک درآمد وصولی دولت اینقدر است و برای اینکه این بودجه ۱۳۲۷ صحیحاً پیش بینی شده باشد ما این عدد را بایستی اینجا نقل کنیم. متأسفانه اینطور نشده است، چطور شده است؟ آمده اند يك ارقامی من در آوردی در این بودجه بکار بردند معلوم میشود که این پیش بینی کاملاً غلط است و وزارت دارائی بهیچوجه وارد نبوده است باینکه این در آمدی که اینجا پیش بینی شده است صحیح است یا نه؟ چرا برای اینکه يك نامه ای که کمیسیون بودجه بوزارت دارائی نوشته است وزارت دارائی اصلاً جواب نداده است و معلوم میشود قادر نبوده است کار ارقام وصولی را تعیین کند و بنده حالانها کمیسیون بودجه را که بوزارت دارائی نوشته است میخوانم « نامه شماره ۵۴ مورخ ۱۰-۴-۲۷ وزارت دارائی منتهی است دستور داده شود و آن این است که نه میلیارد و یکصد و هشتاد و دو میلیون و پانصد و شصت و پنجاه هزار ریال تقریباً خرجی است که ما میکنیم یعنی نهصد میلیون تومان این نهصد میلیون تومان باستثنای مخارج راه آهن و قسمتهای اقتصادی و شرکت هائی که دولت اداره میکند و بانک صنعتی است و اگر مخارج راه آهن را که نود میلیون تومان است اضافه کنیم مخارج بانک صنعتی را که من نتوانستم پیدا کنم مخارج شرکت بیمه و سایر شرکتها را هم اضافه کنیم شاید يك برابر و نیم مقابل بشود پس بنا براین ملاحظه فرمائید که از نظر مخارج فوق العاده کم رشن است و علاوه بر این يك قسمت از مخارج مملکتی که ما بایستی در آنها نظارت بکنیم در بودجه اصلاً نیست از قبیل راه آهن. قسمتهای اقتصادی شرکت بیمه و شرکت های دیگر این قسمت مخارج اما قسمت درآمدی که اینجا پیش بینی شده است درآمد دولت است یکی درآمد شرکت نفت که چهار در صدش ۳۱ میلیون تومان میشود و بقیه درآمد هم ۶۸۴ میلیون میشود که رویه مرفته در آمدی که در این بودجه پیش بینی شده است تقریباً ۷۱۵ میلیون تومان می شود. بعد این دو رقم را که ما جمع و تفریق کنیم کسر بودجه بدست می آید که تقریباً صد و نود میلیون تومان ما کسر بودجه داریم، این وضع فعلی و کسر بودجه است. حالا پیش بینی هائی که برای درآمد ذکر شده چون عرض کردم بودجه بدو قسمت تقسیم شده است یکی قسمت درآمد است یکی هم قسمت مخارج، حالا ابتدا بایستی بهینیم در این پیش بینی که اول وزارت دارائی موظف بوده است رسیدگی کند آیا پیش بینی دقیقی کرده است یا نه کرده است و بعداً هم در مرحله دوم آیا کمیسیون بودجه دقت کافی کرده است یا نه کرده است متأسفانه جواب این سؤال که من کردم کاملاً منفی

کمتر هم پیش بینی بکنند پس ملاحظه می فرمائید که در این رقم کاملاً در آمد پیش بینی نشده است قسمت ۱۲ حقوق گمرکی. حقوق گمرکی در سال ۲۷ ۷۰۶ میلیون ودر ۱۳۲۵ پانصد میلیون ریال بوده تفاوت چقدر است؟ تفاوت ۲۰۶ میلیون ریال این ۲۰۶ میلیون ریال معلوم نیست چطور شده است اضافه پیش بینی شده است با وجود اینکه نتوانسته اند جواب بدهند بنامه کمیسیون بودجه و باین قسمت هم بنده کاملاً اعتراض دارم. قسمت ۱۳ درآمد انحصار قند و شکر و جای پیش بینی شده در سال ۱۳۲۷ ۱۶۴ میلیون ریال ودر سال ۱۳۲۶ ۱۳۵ میلیون ریال و تفاوت ۲۹ میلیون ریال است با اینکه قند و شکر را دولت آقای حکیمی قیمتش را ارزانتر کرد بنابراین این پیش بینی اضافی من نمایانم از کجاست قسمت ۱۴ مالیات راه مالیات راه در سال ۲۷ صد و شصت میلیون و ششصد هزار ریال پیش بینی کرده اند در صورتی که در سال ۲۶ صد و سی میلیون ریال است بنابراین سی میلیون و ششصد هزار ریال تفاوت دارد بنابراین سی میلیون و ششصد هزار ریال تفاوت دارد و زیاد تر پیش بینی شده که وصول هم نخواهد شد قسمت ۱۵ عوارض بندری، البته تمام ارقام را من تکمیل ولی مهمترین آنها را بنده این جا یاد داشت کرده ام، عوارض بندری در سال ۲۷ شش میلیون و پانصد هزار ریال ودر سال ۲۶ پنج میلیون ریال بنابراین يك میلیون و پانصد هزار ریال اضافه شده است در صورتیکه معلوم نیست که عوائد بندری امسال زیاد تر باشد و معلوم نیست روی چه ملاکی بوده است

مکرم - آقای دکتر وصولیهای ۲۶ را می فرمائید بپایش بینی ۲۶ را؟

دکتر معظمی - عرض کنم پیش بینی ۲۶ است وصولی را که نامه را خواندم وزارت دارائی نتوانسته جواب بدهد در صورتیکه باید در جواب آن نامه نوشته باشد اینقدر ریال ولی من آنرا پیدا نکردم عرض کنم ۱۶- صدی چهار پوست بره دو میلیون و سیصد هزار ریال در ۲۷ در صورتیکه يك میلیون و دویست هزار ریال در ۲۶ بوده است يك میلیون و صد هزار ریال تفاوت دارد در صورتی که باید باوضع صادرات ما حتی کسر باشد بعد درآمد تیر صدی شش واردات و صدی يك صادرات ۳۱۱ میلیون ریال در صورتیکه در سال ۲۶ ۲۳۰ میلیون ریال بوده است ۸۱ میلیون ریال اضافه شده است در صورتی که من گمان می کنم واردات و صادرات امسال با آن رقم صادرات و واردات تفاوت پیدا بکنند در آمد صدی چهل و پنج قماش و حق انحصار منسوجات ابریشمی سیصد و هفتاد میلیون و ششصد هزار ریال در صورتیکه در سال ۲۶ ۱۹۰ میلیون ریال بوده است، با این ترتیب که صدی سی این در آمد را مطابق تصویرنامه ارزی آقای وزیر دریافت کرده اند و از این قسمت صدی سی که کسر بود و تقریباً نهصد پنجاه و دو هزار تومان هم باید از این مبلغ کسر کرد برای آنکه صدی چهل و پنج می گرفتند و مطابق این تصویرنامه صدی سی این قسمت هم کسر میشود در آمد حق انحصار اتمییل پنج میلیون و ششصد هزار ریال در سال قبل دو میلیون ریال است این سه میلیون و ششصد هزار ریال تفاوت کرده. نامه ۲۱ در آمد دوهصد عوارض موقتی از بهای سیف کالا های وارده در سال ۲۷-۴۰۸ میلیون ریال پیش بینی

کرده اند در صورتیکه در سال ۲۶- ۲۵۵ میلیون ریال بوده است و تفاوت ۱۰۲ میلیون ریال است نامه ۲۳ سود سهام دولت در بانکها و شرکتها دولتی است در سال ۲۷ ۱۲۲ میلیون ریال در صورتیکه در ۲۶ هفتاد و دو میلیون ریال بوده است تفاوت چهل و نه میلیون و ششصد و چهل هزار ریال است در آمد بانک اولاً که تراز نامه بانک را که مطابق قانون موظفند بدهند نداده اند تا املاً وزارت دارائی جواب بدهند بنامه کمیسیون بودجه و باین تفاوت هم میفرمائید بودجه ای که از طرف وزارت دارائی تقدیم شده است قلم مهمش که عایدات مملکت باشد از نظر پیش بینی صحیحاً پیش بینی نشده است. بعد از این پیش بینی بهینیم کمیسیون بودجه چه کرده است کمیسیون بودجه وظیفه داشته است که ببیند آیا این ارقام صحیح است یا صحیح نیست آقایان میدانند که قانون اساسی يك وظایفی برای دیوان محاسبات معین کرده است که دیوان محاسبات باید هر ساله بودجه سال قبل را بعنوان لایحه تفریح بودجه تقدیم کند. متأسفانه لایحه تفریح بودجه را بمجلس نیاورده و دیوان محاسبات، که بایستی وظیفه مهمی را انجام بدهد متأسفانه فلج است برای اینکه در چندی پیش از این میگفتند چون یکقدری مزاحم بوده است آمده اند برخلاف قانون اساسی اختیارات دیوان محاسبات را کم کرده اند در صورتیکه قانون اساسی ما يك وظایف مهمی برای دیوان محاسبات درست کرده است دیوان محاسبات مطابق قانون اساسی موظف است رسیدگی کند ببیند بودجه ای که مجلس شورای ملی تصویب کرده اند صحیحاً عمل میشود یا خیر؟ آیا از اختیارات تجاوز شده است یا نشده است بعداً هم يك گزارشی چون مجلس شورای ملی مجال این قسمت را ندارد که فوری رسیدگی کند بيك دیوانی که دیوان محاسبات باشد واگذار کرده است بهین جهت است که اشخاص را خودش انتخاب میکند در بودجه مخارج وقتی که ملاحظه فرمائید تقریباً پانصد و نود و نه هزار تومان خرج دیوان محاسبات است اما دیوان محاسبات حالا چه میکند؟ تسجیل را از او گرفته اند، لایحه تفریح بودجه را هم با این ترتیب میخواهند بدهند کار دیوان محاسبات این شده است که یکصد و هشتاد و نه هزار ریال و آن ششصد و هشتاد و نه هزار ریال حسابهای سال ۱۳۱۱ را رسیدگی میکنند که در بیرون هم بيك اشکالی بر خورد میکنند آنها باقوت شده اند (مکی - فایده عملی ندارد) یا اینکه فوت خواهند شد فایده عملی ندارد. ولی ششصد هزار تومان امروز خرج بيكی از ارکان بودجه که دیوان محاسبات باشد میشود و ایندیوان بيکی هیچ است. اما کمیسیون بودجه من مندرت میخوانم که به کمیسیون بودجه ما با وجود اینکه اشخاص مورد احترام مجلس است میخوانم ایراد بگیرم. اما انجام وظیفه پارلمانی بعهده بنده مقدم است بر این احساسات. متأسفانه کمیسیون بودجه آنطور که ما انتظار داشتیم کارش را انجام نداده چرا کارش را انجام نداده؟ برای اینکه بنده بودجه ای که آقای نجم الملک تقدیم کرده اند مطالعه کردم بودجه ای که آقای وزیر قبول کردند و بعداً آمدند صد و هشتاد میلیون اضافه کردند مطالعه کردم متأسفانه باید عرض کنم که کمیسیون بودجه صد دینار کسر نکرد اگر ممبر کمیسیون بودجه صد

دینار این جاییدا کرد من قبول دارم ولی متأسفانه کمیسیون بودجه بهیچوجه در این قسمت مداخله نکرد و حتی در قسمتهائی که در يك مواردی هم کمیسیون بودجه دخالت کرده است که بهیچوجه از وظایف او نیست. در ماده ۸ آقایان توجه فرمائید «ماده ۸ - دولت مجاز است کلیه مالیاتها و عوارض و سایر عوایدی را که از موقع اختتام دوره ۱۴ تقنینیه وصول و برای پرداخت مخارج کشور مصرف نموده است بحساب قطعی منظور دارد» همین کمیسیون یکماه قبل برخلاف اینرا بمجلس گزارش داده است گزارش کمیسیون بودجه رامن قرائت میکنند بطوریکه خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است بودجه سال ۱۳۲۷ کشور در اواخر فروردینماه تقدیم مجلس شورای ملی گردید و در آغاز اردیبهشت در کمیسیون بودجه مطرح شد و مورد رسیدگی قرار گرفت کمیسیون پس از يك هفته شور در کلیات و بررسی در مواد این لایحه پرداخت مالکین ضمن رسیدگی باقلام در آمد باین نکته برخورد که برخی از اقلام مزبور مبتنی بر تصویب نامه هائی است که در دوره فترت صادر گردیده و لوائح قانونی مربوط به آن نیز که بموجب تبصره ماده واحده بهمن ۲۶ از طرف دولت تقدیم شده است هنوز بتصویب مجلس شورای ملی نرسیده است از اینرو کمیسیون پس از مذاکرات زیاد تصمیم گرفت که این موضوع را جداگانه بمجلس شورای ملی گزارش نماید تا پس از معلوم شدن نظر مجلس کمیسیون بتواند به بررسی های خود ادامه دهد و بودجه کل را برای طرح تقدیم نماید» من نمایانم چطور شد که آن هبتی که یکمرتبه اینطور خواستند کار قانونی را انجام بدهند یکمرتبه تغییر رویه دادند و آمدند دخالت در کار مجلس و در کار کمیسیون قوانین دارائی مگردند وضع مالیات از مختصات مجلس شورای ملی است (صحیح است) بعد کمیسیون دارائی باید با اظهار نظر بکند این نامه دولت برخلاف قانون اساسی است و اگر رأی باین ماده داده شود مثل این است که شما بگوئید مجلس شورای ملی حق برقراری مالیات را ندارد بنابراین مالیات را تا مجلس تصویب نکند همانطور که جناب عالی فرمودید (خطاب به آقای آزاد) تنگنار فرمائید که مالیاتی که قانونی نیست نیرد از نمایانم این قسمت خارج از حدود اختیار کمیسیون بودجه بوده است بعد کمیسیون بودجه با وجودیکه وزارت دارائی جواب نداده است بارقام من نمایانم چطور ممبر یعنی اعضاء کمیسیون بودجه این ارقام پیش بینی شده را قبول کرده اند و اما يك مواد دیگری هم در اینجا کمیسیون اضافه کرده است یعنی دولت آورده است کمیسیون هم قبول کرده است و این قسمت میرساند که مطالعه نشده است و حال آنکه اصلاً مادر این قسمت قوانینی داریم و محتاج وضع قوانین جدیدی نیستیم که بعداً عرض میکنم «ماده ۵ میگوید کلیه ذی حسابان و صاحبان ملزم هستند حساب دوره تصدی خود را در موردیکه برای ارسال حساب از طرف وزارت دارائی تعیین میشود تهیه و تحویل نمایند متغلفین علاوه بر آنکه از خدمت برکنار خواهند شد مستوجب يك درجه تنزل رتبه نیز خواهند گردید و مادام که حساب دوره مزبور را تحویل نداده باشند ارجاع حکار با آنها ممنوع است» این قسمت در قوانین استخدام کشوری هست (کشاورز صدر - تأیید شده) بنا براین تا تکلیف

لازم ندارد و ذکرش در اینجا بهیچوجه موردی ندارد. يك قسمت دیگر هم هست که کلبه اوابیح مالی را باید وزیر دارائی امضاء کند اولاً مآدر متمم بودجه سال ۱۳۱۰ يك چنین چیزی را تصویب کردیم ثانیاً این جزء اصول است (صحیح است) مالبه مملکت سئوالتش وزیر دارائی است و حق ندارد لایحه مالی بمجلس بیاورد جز اینکه وزیر دارائی زیر آن را امضاء کند. این اصلاً لزومی ندارد و بملا. يك قسمت دیگری دارد که وزرای دیگر موظفند که اوابیح خود را بایدهامضای وزیر دارائی برسانند در متمم ۱۳۱۰ يك همچو چیزی داریم و اگر این قانون هم نبود از اصول مسلمة مشروطیت است که وزیر دارائی مسئول وزارت دارائی است اگر در دخل و خرج مملکت تأثیری نکند باید مجازات شود يك قسمت دیگر هم هست که کمیسیون بودجه و دولت توجه نکرده اند این تبصره ۲ ماده ۶ است که میگوید در پیشگان و سایر کارمندان دولت بهره که از طرف دولت مأمور شدند موظفند بمداز صدور حکم بلافاصله بحمل مأموریت عزیمت نمایند در صورت استتکاف از خدمت منقض خواهند شد آقای دکتر طباطبائی فرمودند: منتها از نظر پیشگان که چرا اسم پیشگان را نوشته اند ولی از نظر اصول قانون ما اصلاً غلط است شما قانون استخدام دارید که بنده اینجا الان طرز محاسبه مستخدمین دولت را برای آقایان میخوانم که محاسبه مستخدمین دولت چندین درجه دارد که بعضی از اختیارات وزیر است بعضی را محکمه اداری باید رسیدگی کند و مهمتر از آن باید بدیوان جزا رود، بنابراین چنین ماده در اینجا که ظلم فاحشی است بمستخدمین دولت که صلاح نیست و علاوه بر این قضات مایک قوانین خاصی داریم که برای رسیدگی بکار آن ها يك محکمه انتظامی باید تشکیل بشود و باین ترتیب نمیشود ما آنها را از خدمت منقض کنیم و این باعث میشود که هر کس را بخواهند بیک حکمی برایش صادر می کنند که برو بندرعباس و بعد منقضش کنند، بمقیه بنده این قانون برخلاف اصول کلی قوانین استخدامی است (صحیح است) و برای پیشگان هم مخصوصاً ما قانون داریم، شما آقای پیشگان را که بولایات نمیروند نباید استخدام کنید و اگر استخدام کردید و بعد رفتند مطابق قانون محاکمه شان کنید اما مطلقاً بصرف اینکه وزیر يك حکمی صادر کرد و کسی اطاعت نکرد منقض خواهد شد از تمام شئون اداری و زندگی و سابقه این بمقیه من برخلاف اصل است (صحیح است) یکی دیگر کمیسیون بودجه يك اختیاراتی داشت در ۱۳۲۶ که بعضی از ارقام حنف کنند و بعداً هم خوشبختانه شروع کردند و يك ارقامی را از بودجه حذف کردند و بوزارتخانه مابلاغ کردند من نمیدانم چه ترتیبی شده که بعد از چند وقت دیگر دنبال همان ابلاغاتی که کرده بودند يك نامه های دیگری صادر شده است باینکه آن تصمیمی که ما گرفتیم که حذف بشود مقصود ما آن نبوده است و خلاصه آن تصدیقات اولیه را هم لغو کردند بطوریکه بهیچوجه این قسمت را کمیسیون بودجه رسیدگی نکرد است پس بنابراین در قسمت درآمد بکلی پایه و اساس این بودجه غلط و خراب است و ما واقعاً نمی توانیم بگوئیم این درآمدی که پیش بینی شده است صحیح است و این بودجه بمقیه

من با این درآمدی که دارد کسرش بیشتر میشود و مخصوصاً توجه آقایان نمایندگان را باین قسمت جلب میکنم. يك قسمت دیگر که در اینجا جزء در آمد پیش بینی شده است مالیات برارث است مالیات برارث و این مبلغ ثابتی پیش بینی کرده اند بنده نمیدانم روی چه حسابی کرده اند، شاید حساب کرده اند بمسئولیت در مملکت نیست وضع بدست مردم زیاد میزند و مالیات زیادی میگیریم؟ یا اینکه امر دیگری است که بگوئیم افراد زیادتر میزند مالیاتش زیادتر بشود پس این ارقام بطور خلاصه يك شبه ای از این بی ترتیبی هائی است که در اینخصوص بعرض آقایان میرسانم. این قسمت در آمد بود. اما برای خود مخارج قانون معاسبات عمومی آمده است بمقتضای وضع کرده است چون معمولاً در آمد مبنای قانونی دارد اینجا اصولاً برایش تعیین کرده میگوید مالیات مستغلات مالیات برارث مالیات بر درآمد، متأسفانه اینجا يك رقمی است که مبنای قانونی ندارد آن مالیات املاک مزروعی است ولی در خرج قانون معاسبات عمومی برای بودجه يك اقلیمی را پیش بینی کرده است میگوید بودجه و مخارج باره ایات اصول و مواد پیشنهاد بمجلس شورای ملی میشود نه پیشنهاد شده است و نه کمیسیون بودجه توجه کرده است باینکه ما فصلی داریم مادهای داریم يك ارقام تنگی همانطور که جناب آقای تقی زاده فرمودند ما نمی دانیم واقعاً بچه مصرفی خواهد رسید، و علاوه در بودجه مطابق قانون معاسبات بایستی که مخارج پرسنلی از مخارج دیگر تفکیک شود و متأسفانه در اینجا ما نمیدانیم که چند درصد بودجه صرف مخارج پرسنلی است، هیچکدام نمیدانیم، در صورتیکه برای قضاوت در يك بودجه لازم است این رقم را بدانیم، يك اشارهای مخبر کمیسیون کرده است ولی من مبنای رقمش را نتوانستم پیدا کنم که چه بوده است، پس بنابر این در این قسمت هم توجهی نشده. شاید بن جواب بدهند که ما چهار دیواری را داده ایم، ولی چهار دیواری همیشه با خود لایحه تصویبی است، چهار دیواری برای این است که جمعی معلوم بشود و وقتی میخواهند يك رقمی را بدانند باید جمع بکنند. مثلاً وزارت فرهنگ باید جزئیاتش را نوشته باشد و جمعی را هم نوشته باشد و نقل بکنند تا به بینیم بقدر است، والا این چهار دیواری که همین طور نقل و انتقال به ترتیبی که بخواهیم بدهیم این در واقع بودجه نخواهد بود، چنین بودجه ای را نه محاسبین وزارت دارائی می توانند بنویسند نه دیوان محاسبات (صحیح است) در قسمت اعتبارات هم قانون میگوید بر دو قسم است اعتبارات مستمر و غیر مستمر برای اعتبارات مستمر يك شرایطی تعیین کرده برای اعتبارات غیر مستمر هم يك شرایطی ولی در این بودجه این هم رعایت نشده است پس از نظر تفکیک مخارج هم در این بودجه هیچ پیش بینی نشده است. اما در بودجه آن مخارجی که می بینیم يك قسمت مربوط بمستخدمین است که مخارج پرسنلی است و من اینجا لازم میدانم که توجه دولت را جلب کنم که در قسمت استخدامی ما و قوانین مربوط بمستخدمین يك هرج و مرج کامل حکم فرما است که نه مستخدمین راضی هستند و نه دولت و نه

مجلس، چرا مستخدمین راضی نیستند؟ برای اینکه استخدامشان مبنای قانونی ندارد و هر روز میشوند که تغییر و تبدیل پیدا میکنند، مجلس چرا راضی نیست؟ برای اینکه يك مشت از این مستخدمین دولت قریب سی چهار هزار نفر در زمان دکتر میلیسوی وارد خدمت شدند و با وجود اینکه يك هدهه دیگر مستحق بودند و بیهائی بودند و حق بودند رتبه آنها تبدیل شود برعکس آنها از این لایحه خلاف قانون استفاده کرده اند ولی حالا این مرج و مرج پیدا شد و اینها هم در زمره مستخدمین دولت قرار گرفتند، باید با کراهی پیدا کرد و يك کاری کرد تا اینکه از این هرج و مرج خلاص بشویم و الا دولت ایران هیچوقت نمیتواند بودجه داشته باشد اداره کند و برای این قسمت متأسفانه نه ذکر شده است و نه دولت پیش بینی کرده است، يك موضوع دیگری که راجع بمستخدمین میخوانم عرض کنم اینست که متأسفانه روحیه مستخدمین ما خراب شده است و منهم حق را بمستخدمین میدهیم برای اینکه اشخاصی که باین مملکت حکم فرمائی میکنند ملاک تقوی و فضیلت را ابدأ در ایران مؤثر نمیدانند هر کسی پشت هم انداز تر باشد حقه باز تر باشد صبح زودتر از خواب بیدار شود و برود عمرو و زیند را ببیند او مقدم است و در اینجا توجه آقایان را جلب میکنم که این ترتیب هم بشهر نسل قلمی مملکت و هم به ضرر نسل آتی مملکت خواهد بود نسل آتی چه؟ برای اینکه نگاه کنید جوانها و اطفال که می بینند بایستی در این مملکت درستی، فضیلت، انجام وظیفه و حسن خدمت را گذاشت کنار و باید آمد هوچی شد، منشی شد، راه غیر مستقیم رفت، با این ترتیب این روحیه بسیار برای مملکت خطرناک است (صحیح است) و من مخصوصاً توجه آقایان را باین قسمت جلب میکنم که درست است که و کلاً نمیتوانند در قوه مجریه مداخله ای داشته باشند ولی بطور کلی میتوانند این درخواست را داشته باشند که در انتصابات تقوی و درستی ملاک بشود (صحیح است) و گمان نمیکند يك نخست وزیری بتواند در پشت این تریبون ادعا کند که در گذشته این قسم رعایت شده است، و علاوه وضعیت مستخدمین را هم باید رعایت کرد و با مشورت نمایندگان خودشان يك قانونی نوشت تا از این بلا تکلیفی در بیایند و وضعتان درست بشود، الان ورود بخدمت معلوم نیست، تقاعد اصلاً در این مملکت صورت ندارد و من معتقد نیستم که باید راه استخدام را بست، بلکه راه استخدام باید برای يك هدای باز باشد چرا؟ برای اینکه دولت همیشه احتیاج دارد باینکه يك جوانهای مجهزی وارد خدمت شوند و در طول خدمت تجربه پیدا کنند و دارای ذخایری بشوند و خدمت بکنند بمملکت، از آنطرف هم این يك فلسفه خیلی غلطی است و يك مبارزه ای است که بر ضرر روحیه جوانها است و بمقیه من دولت نمیتواند يك کاری بکند که راه را برای جوانها باز بکند و در همین جا هم باز استفاده میکنم که آن تبصره دوم برای حفظ حقوق مستخدمین بایستی از اینجا حذف شود و مقررات مستخدمین آلت دست یکمدهای نباشد. حالا بیاییم راجع بقسوتهائیکه در این بودجه ذکر شده است صحبت بکنیم راجع بقسمت بودجه سال ۱۳۲۷

شماره ۴ اطفأ ملاحظه بفرمائید قسمت نخست وزیری، در بودجه ای که آقای نجم الملک بمجلس داده بودند ۳۵۸۹۰۰۰ ریال پیش بینی شده بعد لایحه جدیدی که آقای وزیر آوردند هشتاد هزار تومان اضافه کردند و از این هشتاد هزار تومانی که اضافه شده با ارقام دیگری که عرض میکنم بودجه نخست وزیری تقریباً ۳ میلیون تومان است حالا عرض کنم يك قلم اعتبار دولت دو میلیون تومان، یعنی ۲۰ میلیون ریال و يك رقم اعتبار سری به هفت میلیون و پانصد هزار ریال است و يك اعتبار دیگری هست باسم اعتبار نخست وزیری این هم ۴۳۸۹۰۰۰ ریال جمعاً میشود ۳۱۸۸۵۰۰۰ ریال (نخست وزیر - اعتبار سری مربوط بقسمت نخست وزیری نیست) خوب بهر حال در اختیار هیئت دولت است، عرض کنم چون بودجه اش زباندار نیست بنده ممکن است اشتباه نم، بهر صورت این قسمت میرساند که در ۱۳۲۶ اعتبار نخست وزیری ششصد هزار تومان بوده است حالا چه چیزی ایجاب کرده است که يك میلیون و چهار صد هزار تومان اضافه شود با اعتبار نخست وزیری نمیدانم من این را نفهمیدم و اعتراض میکنم، پس خود جناب آقای نخست وزیر بایستی در موقعیکه ما میخواهیم کسر کنیم موافقت بفرمائید که چند قلم زیادی کسر شود (صحیح است) يك قسمت دیگر هم راجع بقسمت وزارت جنگ است در قسمت وزارت جنگ چون اینجا غالباً مذاکره شده است مخصوصاً همکار محترم آقای مهندس خسرو هدایت يك مطالبی فرمودند يك قسمتی فرمودند که بنده بیرون هم اعتراض کردم، در پشت تریبون فرمودند که من بنام اکثریت مجلس بسریازان در دو میفرستم و اقلیت را استثناء کردند من میخواستم عرض کنم که برای ارتش اقلیت و اکثریت وجود ندارد (صحیح است) و برای منفعت مملکت هم هر وقت منفعت مملکت ایجاب بکند همین دولت آقای وزیر را که ملاحظه بفرمائید بنده با آن مخالف هستم و پشتیبان آن میشوم پس ملاحظه بفرمائید که در مقابل منافع عمومی مملکت اقلیت و اکثریتی نیست (صحیح است) پس این چیزی را که فرمودید خواستم که توضیح بشود من منکر نیستم که نظام برای هر مملکتی لازم است برای مملکت ما هم مثل سایر ممالک واجب و لازم است (صحیح است) اما احترام نظام را باید حفظ کرد ولی در طریقه احترام ممکن است که اختلاف مقیله وجود داشته باشد، من احترام نظام را در دوره ۱۴ باین تشخیص دادم که افسرانی که در قضایای شهریور ۱۳۲۰ آمده اند باین مملکت ضرر رسانند اینها مجازات شوند (صحیح است) و بهیچ شخص معینی هم نظر نداشتم و هیچ شخص معینی را نمخواهم مجسم کنم که کی و کی حتماً فرار کرده اند نمیدانم ولی بکنفر را می توانم بگویم از لشکر يك چون خودم هم در خدمت یکساله سربازی بودم و او فرمانده لشکر يك کریم آقا است لشکر يك منظم و مرتب هم بود این را باید بگویم ولی بکنفر تباهما نشسته بودیم دیدیم بعد از ظهر گفتند مرخص هستید سرباز و افسر مرخص هستند و در واقع

بکنفر نمانده بود آنجا، اینرا باید چه کار کرد، من میگویم همان اشخاص نباید در مرتبه روی کار باشند و دور اهل خدمت باشند و در خدمت باشند و چون من اینرا بچشم خود دیدم میگویم، حالا کسی خوشش بیاید و خوشش نیاید من نمیدانم من اینرا نهایت خدمت میدانم. وظیفه وجدانی و نماینده گمی من ایجاب میکند که بگویم (صحیح است) پس بنابر این من تمنی میکنم از آقای وزیر جنگ که آن دادگاهها بیکه بنا بود تشکیل شود برای این افسران فراری حتماً تشکیل شود و آن گزارش را هم که آقای وزیر جنگ در آن موقع خواندند من اظهار کردم که قانع کننده نیست (صحیح است) اگر اشخاصی بودند که باعث بلام تکلیفی مردم شده اند باید حتماً معاکمه شوند (صحیح است) چرا از معاکمه میترسند اگر تیره شده اند که بسیار مردمان خوبی بوده اند و باید تقدیرشان کرد و اگر تیره نشدند باید مجازات شوند و يك قسمت دیگر راجع بنظام وظیفه بود البته وضع نظام وظیفه از زمانیکه تیمسار سرلشکر تقدی تصدی شده است بسیار خوب شده این شخص بسیار افسر شرافتمندی است ولی من يك صحبتی کردم که باید مدت نظام وظیفه را کم کنیم و به ۱۸ ماه تقلیل بدهیم، دلیل آن این بود که اولاً رعایا زودتر میروند و بزازرعشان زودتر مراجعت میکنند و ثانیاً مقصود از نظام وظیفه چیست؟ مقصود از نظام وظیفه این است که تمام افراد مملکت پیدا شد از همه استفاده بکنند ولی مدت که زیاد باشد در نتیجه يك عده اصلاح بدست نظام خوانده نمیشوند و بیکمده مظلوم میشود که زیاد تر خدمت میکنند این است که باید این قسمت رعایت بشود، يك قسمت دیگر که بنده آنجا راجع بوزارت جنگ تذکر دادم اینست که بعضی از این افسرانی که بسافرت رفته بودند برای خرید اسلحه حسابهای خودشان را هنوز پس نداده اند و من خودم که در مدت خدمت نظام وظیفه ام تصدی بود دیدم حساب آنها موقوف مانده بود، تکلیف این هم باید زودتر معین شود، يك قسمت هم راجع بایلات است که من دو قسمت وزارت کشور یادداشت کرده ام بنده از کسانی هستم که معتمد که حکومت را باید حکومت مرکزی بکنند بودن اسلحه در دست اشخاص غیر نظامی و غیر مأمورین تأمینیه، این صلاح هیچ مملکتی نیست (صحیح است) چرا؟ برای اینکه وقتی شما يك حکومت مرکزی مطلق و مستقلاً داشته باشید قوانین اجرا میشود اما اگر حکومت های کوچک در نواحی مملکت باشد بالطبع قوانین اجرا نمیشود (صحیح است) پس بنابر این قسمت اول اینست که بایستی اسلحه بایستی بایلات حکمک شود و بآن ترتیبی که سابق با آنها بدرفتاری میشد بد رفتاری نشود من خیلی خوشوقت هستم که رؤسای تمام ایلات در تهرانند و من دلم میخواستم يك کنفرانسی در این قسمت بآنها داده شود که شما افراد این مملکت هستید باین مملکت هم خدمت کرده اید همیشه از شما قدر شناسی شده است ولی برای قدرت حکومت مرکزی بهتر اینست که اسلحه را تعویض حکومت مرکزی بدهید (حاذق) - یکشنبه میآیند بمجلس تشریف بیاورید بگوئید (تا اینکه دولت مرکزی اسلحه را جمع کنند و این را من

خندیم که نسبت بایلات يك تمیانی میشود و بایستی از این تمیانات جلوگیری کرد، و بهداشت و فرهنگ آنها داد ولی این هیچوقت رعایت نمیشود آنها يك قسمت از اهالی مملکت ما هستند، اما راجع بقسمت خرید فشنگ هم بنده يك تبصره ای دیدم و بنده با آن مخالفم، ولی موافقم که اعتبارات داده شود و کارخانجات اسلحه سازی مملکت تقویت شود چون کارخانجات اسلحه سازی را بطوری که من خود دیدم کارخانجات بسیار خوبی است و خوب هم اداره میشود (صحیح است) و آن اشخاصی هم که تصدی بودند و این کارخانهها را آورده اند واقعا هم سابقه بخرچ داده اند و خوب هم انتخاب کرده اند وقتیکه متفقین که برخلاف انصاف وارد مملکت ما شدند و آنها را تصرف کردند استفاده کردند هیچ موجب نداریم مادام که مادر داخله کارخانه داریم پول راه آهن را بدهیم فشنگ و اعتبار دولت اینجا اضافه شود برای تکمیل کارخانجات اسلحه سازی و و بمقیه من خریدن فشنگ صلاح نیست و از نظر فنی هم از غالب اشخاص اگر سؤال بفرمائید این نظر را دارند، راجع بوزارت کشور بنده اینجا دیدم که بودجه اش را اضافه کرده اند، عرض کنم که بیودجه وزارت کشور هشتصد هزار تومان اضافه کرده اند، هشتصد هزار تومان برای خود وزارت کشور و یازده میلیون ریال هم برای زاندار مری اضافه کرده اند یعنی کابینه آقای حکیم الملک درخواست کرده بود راجع بوزارت کشور تشکیلات مملکتی ما خوب نیست آقای فهمیمی یعنی تقصیر جنابعالی نیست از زمان تشکیل وزارت کشور تا حالا وزارت کشور آنطور که باید کشور داری نکرده است يك مدتی حکام میرفتند بولایات و آنها مردم را اذیت میکردند فعلاً هم آن وظیفه اساسی که حکام بایستی انجام بدهند یعنی نظارت بر کار ادارات و نماینده گمی شاه در استانها و شهرستانها، انجام نمیدهند در وزارت کشور مد شده است که شهرستان اضافه میکنند البته باین قسمت توجه میفرمائید آقای وزیر کشور، ما الان ۹۰ شهرستان داریم این ۹۰ شهرستان البته شاید با وضع فعلی که ارتباط بهم نزدیک شده است زیاد تر هم شده باشد، باید تشکیلات طوری شود که یکفردی کسر شود برای اینکه بودجه وزارت کشور کمتر مصرف شود، راجع بزانداری مری بنده اینجا عرض داشتم چون آقای مهندس خسرو هدایت اینجا راجع بزانداری مری يك بیاناتی فرمودند، و بطور کلی فرمودند بنده انصاف نمیدانم که اینجا چیزی نگویم فرمودند که اینها کلبه درند، میخواستم عرض کنم که الا لا حق همچو حرفی را نداریم چرا؟ برای اینکه واقعاً اگر در یکدستگاهی بطور کلی همه را با يك طور تلقی بکنیم آنها بیکه در دستند خدای نکرده لغزشی پیدا میکنند پس بنابر این باید عرض کنم که در زانداری مری افسران خوبی هستند، دیگر فرمودند که زانداری مری بایستی از وزارت کشور مجزا شود بنده میخواستم عرض کنم که وظیفه زانداری مری غیر از وظیفه ارتش است و وظیفه ارتش اینست که همیشه مشغول تعلیمات باشد در سرباز خانه افراد را افسران تربیت بکنند و هر وقت قوای تأمینیه کافی نبود از ارتش کمک بگیرند و یکی از وسایل احترام ارتش این است که ارتش را

ما مغلوب نکتیم بسایر کارهای دولتی (صحیح است) ارتش باید تقویت بشود پولش را باید داد اسلحه اش را باید داد ولی کارهایش را نباید با کارهای دولتی مغلوب کرد که بیجهت یک حب و بنش هائی در مواقع مشکل که باید خدمت مملکت بکنند ایجاد نشود . و راجع به ژاندارمری بایستی عرض کنم که ملاک قانونی دارد من چون مخالف این قسمت هستم میخوانم که دیگر تصویرنامه ای صادر نشود برای این که این وظیفه مجلس است که ژاندارمری را تغییر و تبدیلی بدهد . ماده ۳ قانون اصلاح بودجه کل کشور ۱۳۲۰ کشور تبدیل اداره کل بهاداری وزارت بهاداری اداره کل کشاورزی وزارت کشاورزی و صنایع شدن سازمان اداره کل انتشارات و تبلیغات وزارت فرهنگ و سازمان اداره امنیه وزارت کشور از روز ۳۰ شهریور ماه ۲۰۰۰ تصویب میگردد خواستم عرض کنم کاین یک مبنای قانونی دارد و آقایان متوجه باشند که اگر در این قسمت خواستند تغییراتی بدهند باید با نظر مجلس باشد اما موضوع شهرداریها راجع به شهرداریها بنده عقیده ام این است که بایستی استقلال بدهیم به شهرداری ها و یک تکلیفی برایشان تعیین کرد و از آن ها خواست تا اینکه خودشان ترتیب کارشان را بدهند و کارها را انجام دهند (صحیح است) باین ترتیب مملکت اصلاح نمیشود هم دولت در زحمت میافتد و هم و کلاه برای اینکه یک مخارجی است و ما که نمیتوانیم همه را از بودجه کشور بگیریم بنابراین بعضی از اصلاحات از وظایف خود است ما بایستی یک قانونی برای اصلاح وضع شهرستانها بعنوان وظایف اهالی شهرستانها و استانها بیاوریم که اجازه بدهد در حدود مقررات وضع مالیات بکنند و شهرداریها استقلال داخلی بدهند اما راجع به شهرداری تهران این ایرادی که بنده بگیرم مربوط بر رئیس فملی شهرداری نیست برای اینکه وضع شهرداری طوری شده است که هر کسی در راستی باشد با این وضعیت نمیتواند کار بکند (صحیح است) اینست که بنده متقدم کدولت و وزارت کشور باید یک فکری بکنند (صحیح است) من متقدم که شهرداری را باید از سیاست کنار بکشند و خدا لعنت کند کسی را که از روز اول شهرداری را وارد سیاست کرد من مقصودم شخص معینی نیست هر کسی که روز اول این کار را کرده است بد کاری کرده است و واقعا گران زندگی مردم برای اینست که سیاست وارد شهرداری شده است (صحیح است) همه جای دنیا رسم است که میدانرا تقسیم میکنند هر هفته ای در یک محله در میدانهای مختلف و هر کس هر چه دارد میآورد آنجا میفرودند من نمیدانم آن بدبخت بیچاره چه گناهی توی این مملکت کرده است که خربزه را بیاورد در دروازه یک منتر را بدمد بدو ریال و بعد بگذارد را بدهند بیفته دو تومان و من نمی دانم این ۱۸ ریال را یکی میدهد ؟ و این بی نظمی است بنا بر این باید معالهای شهر را تقسیم کرده (اولدان - انجمن ها را هم بفرمائید) انجمن شهر هم باید تشکیل بشود و بعد هم یک انجمن مرکزی باشد که قسمت های مختلف و محل های دیگر را کمک کنند که در آن خود مردم باید ذینفع باشند . یک موضوع دیگر آقا موضوع برق

شهر است . بیخ که اینقدر مردم نغوردند و ناخوش شدند حالا اگر بخواهم حرفش را بزینم بیورد است اما واقعا وضعیت برق تهران بافتضاح کشیده شده بنده خود محسوس شش های خاموشی را حساب کرده ام و در آن شبها بیخکه بنا نبوده است برق خاموش بشود میمانی داشته ایم که آن شبها هم اتفاقا خاموش نشده است پس بنا بر این باید برای برق تهران یک فکری کرد که از این افتضاح خارج شود همه هلتش این نیست که کارخانه مخواب است دستگاه برق بطور تحقیق و یقین خراب است (صحیح است) دستگاه یعنی رئیس و غیره (یکی از نمایندگان - مهندس شروقی کارش را انجام میدهد) مقصود نتیجه عمل است بنده خودم طرفدار آقای مهندس شروقی بودم ولی منتظر بودم یک نفر جوانیکه رفته رفته ننگ و درس خوانده و آمده باشد و نظر داشته باشد که تبیض نشود این خرابیها همه در نتیجه تبیض است که در مملکت میشود دولت که نباید برق بفروشد باید سیاست را خارج کرد و من شنیده ام که میخواهند شرکت درست کنند اداره درست بکنند با تصویرنامه در صورتیکه این یک نوع امتیاز است و با تصویب نامه نمیشود و نمیتواند بدهند مگر اینکه تصویب نامه صادر کنند که امتیاز را لغو کنند . یک موضوع دیگری راجع به وزارت کشور داشتم و آن موضوع مرز داری و مرزبانی است در این مملکت مرز داری را با مرزبانی اشتباه میکنند مرز داری از وظایف قشون است و مرزبانی از وظایف وزارت کشور است یعنی در هر مملکتی یک عده قشون یادگان میکنند برای مرز داری که یک موافقی اگر خدای نکرده برای یک کشوری حادثه ای اتفاق افتاد یک عده ای آنجا باشند ولی برای مرزبانی ما قانون داریم قانون تقسیمات ایالات و ولایات اولاً ماده ۳۷ است کلفو هم نشده در قانون عمران که ما گذرانیم یک ماده ای دارد هر کدام از مواد قوانین مربوط با ایالات و ولایات که لغو نشده بقوت خودش باقی است پس بنا بر این این ماده ایست که از وظایف وزارت کشور است . چرا ؟ برای اینکه اینها ضابطین عدلیه هستند و نظامی نمیتواند این کار را بکند پس بنا بر این در این جا هم آقایان باید دقت کنند اما یک چیزهای دیگری هم من در بودجه دیدم راجع باین قسمت ۶۹ اعتبار برای مبارزه و جلوگیری قاجاق از مرزها ۴۰۰ هزار تومان ملاحظه بفرمائید در ردیف ۶۹ - ۴۰۰ هزار تومان محل برای این کار گذاشته اند بعد در ماده ۳۵ برای گارد سرحدی و گمرکی اداره کل گمرک در ملاحظاتی ملاحظه بفرمائید می نویسند از اعتبار بودجه اداره کل گمرک مبلغ ۵۸ میلیون ریال علاوه از ۳۰ میلیون ریال اعتبار سال قبل برای تشکیل گارد سرحدی اختصاص داده میشود یک ۶۰۰ هزار تومان هم در ماده ۷ و ۸ است ملاحظه بفرمائید ۷ و ۸ از اعتبار فقره ۷ مبلغ ۶۸۵۰۰۰۰۰ ریال برای مصارف زیر تخصیص داده شده ۱ - برای هزینه حمل اسلحه از بنادر ایران بطور علی الحساب ۲۰۰۰۰۰۰ ریال ۲ - برای تکمیل هزینه مرزبانی ۶۰۰۰۰۰۰ ریال ملاحظه بفرمائید ما یک گارد سرحدی داریم ۴۰۰ هزار تومان برای جلوگیری قاجاق از مرز بودجه گذاشته اند ۶۰۰ هزار تومان هم برای مرزبانی ملاحظه بفرمائید (سزاوار مرزها همه باز است)

بنابر این دولت باید خودش اینها را حل کند وزیر کشور و وزیر جنگ هیئت دولت هستند برای اینکه بنشینند مسئولیت خودشان را مین کنند و بعد که مسئولیت خودشانرا مین کردند این بودجه را یک قلم بیکی از وزارتخانهها بدهند تا بتوانند فعالیت بکنند بهر حال بایستی این مسئولیت ها مین بشود و هر جا نقص قانونی دارد باید از مجلس شورای ملی اجازه بگیرند مجلس شورای ملی هم برای همین موافق است که اجازه بدهند پس بنا بر این این قسمت هائی که بنده عرض میکنم آقای وزیر کشور مسئولیت جناب عالی را مبری نمیکند که بگویند برای من فرق نمیکند مرزبانی یکی باشد و مرز داری یکی مسئول حفظ نظم داخلی مملکت وزیر کشور است این را هیچ وزیر کشوری نمی تواند انکار کند قانون تعیین میکند حالا برای حفظ مصالح و مسئولیت خودتان از هر قانونی که می توانید بایستی استفاده کنید موضوع دیگر راجع به وزارت بهاداری است . بنده راجع به وزارت بهاداری اینها بگویم که ما نمایندگان ولایات فوق العاده مبتلای باین قسمت هستیم میدانیم که هیچ نماندند بنا بر این این بودجه را که برای وزارت بهاداری مین کرده اند کافی نیست و من مطالبی که راجع باین قسمت دارم میگویم . راجع به وزارت بهاداری اتفاقا ایرادی هم ندارد وزارت بهاداری باین بودجه که دارد کار خودش را انجام میدهد ولی منظور از وزارت بهاداری این نیست یعنی کارهای را که انجام میدهد کارش نیست وظیفه وزارت بهاداری بیشتر مبارزه با بیماریهای واگیر است از قبیل آبله ، تیفوس بیماریهای آمیزشی و تراخم و سل و سرطان و غیره همینطور ایجاد تأسیسات قرنطینه بحری و هوایی برای جلوگیری از سرایت امراض می باشد (اسلامی - راجع باستخر مستشاران هم بفرمائید که ۸۰ هزار تومان خرج شده) بنده نمیدانم عرض کنم مستشاران که میفرمائید چون ایراد گرفتید یک آدمی بود که خوب خدمت میکرد آن دکتر با تازار بود بنا بر این خواستم عرض کنم اگر برای جناب عالی سوء تفاهمی شده بر طرف شود چون واقعا خوب کار کرده است یکی دیگر از وظایف وزارت بهاداری که مراقبت در اجرای مقررات صحت بین المللی است مخصوصا مراقبت در مراسم راجع به حج آقایانی که در این فکر بودند که برای حجاج طیب معین کنند میخواستم عرض کنم طبق قرارداد صحت بین المللی ۱۳۲۶ دولت ایران تعهد کرده است که در موقعی که حجاج میروند بآنها کمک کند بنا بر این باید از نظر این ماده جناب عالی استفاده بفرمائید از مقررات بین المللی و چند نفر طیب بفرستید یکی هم از وظایف وزارت بهاداری موضوع داروهای مخدر است که باید مراقبت کند که داروهای که وارد میشود فاسد نباشد بپریم داروی بد فروخته نشود یکی هم ایجاد درمانگاهها و بیمارستانها در تمام نقاط کشور است ولی وزارت بهاداری هیچکدام از این وظایف اختصاصی خودش را نمیتواند انجام بدهد . آآن آقایان وضعیت تهرانرا ملاحظه بفرمائید در غالب خانهها حصه است حتی در خانه خود من که وسائل هم هست حصه هست ما آآن : مریضی داریم ملاحظه بفرمائید وسائل جلوگیری از امراض بهیچوجه نیست ۱۰ مملکت را رها کرده ایم بقرارات بنده میخواستم خدمت جناب

آقای وزیر عرض کنم توجه ایشانرا جلب بکنم که هر اضافه ای که بوزارت بهاداری داده شود علاوه بر اینکه کار توابع هم هست بایستی دستور هم بفرمائید که کمک بشود راجع به وزارت فرهنگ بنده یک هراضی دارم راجع به شورای عالی فرهنگ آنروز که جناب آقای تقی زاده صحبت میکردند بنده یک صحبتی کردم که روزنامه بعنوان خیانت نوشته بود من بعنوان خیانت نکندم من گفتم هیچ هیئتی نسبت به فرهنگ مملکت این همه بدی نکرده است از حرف هم عدول نمیکند . اینجا در قسمت برنامهها مکرر صحبت شده یک هیئتی یا نباید مسئولیت قبول کنند یا اگر قبول کردند نباید انجام وظیفه کنند و وقتی که انجام وظیفه نکردند اگر ایرادی بهشان شد نباید بهشان بیاید و اوقاتشان تلف شود من از جناب عالی سؤال میکنم که شورای عالی فرهنگ آیا مرتب تشکیل میشود آیا این وظیفه اصلی خود را که نظارت در برنامه میباشد عمل میکند ؟ بنده میخواهم بدانم آن لایحه ای که پس گرفتند برای اینکه اصلاح بفرمائید آیا اصلاح شد ؟ و بودجه وزارت فرهنگ در این قسمت من نمیدانم اضافه شد ؟ در صورتی که وقتی که اضافه میشود سهم وزارت فرهنگ هم باید اضافه شود یک قسمت هم راجع به مدارس است که البته آنطوریکه باید نیست و آن دبستانی حسابی که بایستی در مدارس مخصوصا در دبیرستانها باشد وجود ندارد در برنامهها هم یک نواقصی دارد که لازم است بنده عرض کنم و مخصوصا توجه جناب عالی را آقای وزیر فرهنگ که حسن نیت دارید جلب میکنم که بایستی برنامه وزارت فرهنگ کمال دقت درش بشود که این جوانهایی که تربیت میشوند و ندهمه اخلاقشان خوب باشد همه فارسیشانرا خوب بنویسند و هم آن قسمتی را که درس میخوانند خوب یاد بگیرند یکی هم راجع به مدارس اختصاصی است که با مدارس دیگر اصلا رقابت میکنند و لزومی ندارد یک بودجه اضافی دارند بنده خواستم توجه آقای دکتر اقبال را جلب بکنم که این قبیل مدارس اختصاصی در جاهای دیگر صلاح نیست چون نتیجه اش این میشود که بعضیها تست میکنند امتحانات را بعضیها محکم میکنند و این یک مجرانی میشود برای تنبها که وارد آنجا بشوند (صحیح است) یک قسمت دیگر چون آقای نخست وزیر هم خودشان اهل مطامه هستند و اهل کتاب می باشند من پیش خودم فکر کردم که خدمت بزرگی که به این مملکت می شود کرد این است که یک دارالترجمه دائر بکنند و این دارالترجمه کتب خارجی را ترجمه کند و در دسترس مردم بگذارند ما که نمی توانیم همه سال معصل بفرستیم باروبا و هیچ زمانی هم بهتر از حالا نیست پس برای اینکه در نتیجه زحمات پادشاه فقید یک عده معصل رفتند بممالک خارج و زبانهای خارجه را خوب میدانند والان میشود از آنها استفاده کرد که این کتب طبی و علمی مخصوصا ترجمه بشود و بعد باین استعدادی که در ایران هست اگر این کتب ترجمه بشود من قول میدهم که افراد مملکت ما خوب ترفی بکنند چون در این مدارس که ما تحصیل کرده ایم همه را دیده ایم که همه خوب امتحان دادند و در میان بیگانگان

واقعا باهت سرافرازی بوده اند (یکی از نمایندگان - باید اجازه بگیرند) خوب اجازه بگیرند ما خوشبختانه ما یک چنین قراردادی نداریم و قرارداد راهم نباید امضاء کرد تبصره ۸ ماده ۲ راجع به وزارت فرهنگ یک چیزی دارد که من اینجا توجه آقای نخست وزیر و آقای دکتر اقبال را جلب میکنم که معصلین مدارس متوسطه دولتی و دانشکده ها بایستی ماهیانه بپردازند فقط معصلین بی بضاعت که سابقه تحصیلی آنها برجسته باشد از پرداخت ماهیانه معاف خواهند شد . مبالغ ماهیانه های مذکور در بالا را وزارت دارائی با موافقت وزارت فرهنگ تعیین خواهند کرد و از شهریور ۱۳۲۷ اجراء خواهند نمود . میخواستم عرض کنم که الان چنین حقی برای وزارت دارائی نیست شورای عالی فرهنگ میتواند تصویب بکنند . ولی واگذار کردن یک چنین حقی به وزارت دارائی که هیچ جنبه فرهنگی درش نیست حالا کار ندارم که یک وزیر دارائی جنبه فرهنگی ندارد نوع کارش هم نیست این درست نیست (مکی و آزاد میفرمایند در دانشکده ها را ببینند) بعقیده بنده خوبست همانطور که مال دانشگاه بشورای دانشگاه واگذار شده است مال دانش آموزان را هم بشورای عالی فرهنگ واگذار کنند بنا بر این این قسمت راهم تذکر دادم که توجه بکنند راجع به وزارت بازرگانی من یک تذکره ای زیاد دارم حالا عرض میکنم وضع صادرات و واردات ما بهیچوجه خوب نیست اقلب ممالک خارجه موفق شدند که بعد از جنگ تا مادل صادرات و واردات را درست کنند چند روز قبل بنده در روزنامه خواندم که صادرات دولت انگلستان از صادرات قبل از جنگ هم تجاوز کرده است ملاحظه بفرمائید که یک مملکتی که در یک جنگ بزرگی وارد بوده است در نتیجه باقیات اداره کنندگان این مملکت و تحمل افرادشان مخصوصا تحمل افراد توانستند که این تعادل را برقرار کنند در مملکت ما بر عکس شده است یعنی نه افراد تحمل داشته اند و نه اینکه هیئت دولت پس از جنگ جلوگیری کرد در صورتیکه سایر ممالک چون بعد از جنگ متوجه شدند که دلار را جمع آوری کنند و برای جمع کردن دلار شروع کردند صادرات در داخله مملکت تصبیقات میکنند برای اینکه صادرات زیاد بشود چون اشخاصی فهمیده دارند در مملکت خودشان با افرادشان تصبیقات قائل شدند و بعد شروع کردند صادرات بطوریکه یک اشیا را وارد این مملکت شده است که کاملاً میتوانستیم از شان صرف نظر کنیم و بملازمه ما را از دست ما خارج کردند و حتی آنهائی که برای ما ضرورت نداشت با دستی تقدیم کردند ۱۵ میلیون دلاری است که سابقه اش را آقایان دارند بر این اینکه یک نظر اجمالی آقایان نسبت به صادرات و واردات داشته باشد بنده عرض میکنم طبق آمار گمرک در سال ۱۳۲۶ بدون واردات معاف از حقوق گمرکی واردات ما ۳۶۲ تن بوده است و ارزش آن چهار میلیارد و نهصد و بیست و سه میلیون ریال بوده در صورتیکه صادرات ما در واقع نصف این مقدار یعنی نصف این قیمت بوده است بطوری که تقریباً ارزش صادرات ما دو میلیارد و سیصد و سه میلیون بوده است درست از نصف هم بیشتر صادرات ما کمتر از واردات است و این در وضع اقتصادی ما مؤثر است بنا بر این من پیشنهادی که از آقای وزیر بازرگانی

عده ای از نمایندگان - نفس بدهید آقای رئیس .
رئیس - آقای دکتر معظمی خیلی از بیانات شما باقی مانده است ؟
دکتر معظمی - بقدریک ربع ساعت
۴- تعطیل جلسه بعنوان تنفس
رئیس - فعلا نیم ساعت از ظهر گذشته فعلا جلسه را بعنوان تنفس ختم میکنیم بقیه بیاناتتان میماند برای روزیکشنبه .
(نیمساعت بعد از ظهر جلسه ختم شد)

تصویب نامه
شماره ۱۱۰۰۲
۲۷-۶-۲۹
وزارت دارائی
هیئت وزیران در جلسه ۲۴ شهریور ماه ۱۳۲۷ بنا بر پیشنهاد شماره ۵۰۴۱ - ۱۲۹۸۱ - از واردات است و این در وضع اقتصادی ما مؤثر است بنا بر این من پیشنهادی که از آقای وزیر بازرگانی

بکنتلمه زمین خالصه واقع در قریه و بس حومه اهواز بمرض شصت متر و طول هشتاد متر که قابل هیچگونه استفاده نبوده جهت ساختمان آموزشگاه بهوزارت فرهنگ واگذار شود .
تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است .

م - ۴۷۳۰ از طرف نخست وزیر
شماره ۱۲۳۰۶ ۱۳۳۰۶
وزارت جنگ ۲۲۷-۶-۲۹

هیئت وزیران در جلسه ۲۴ شهریور ماه ۱۳۲۷ بر حسب پیشنهاد شماره ۶۱۰۴ - ۸۸۵۴ وزارت جنگ و بر طبق تصمیم کمیسیون بازنشستگی و مستمری منتهیه در زاندارمری کل کشور تصویب نمودند که وظیفه ورثه زاندارم حاجی فرزند نصرالله شهرت گلواله که در تاریخ ۳۱-۵-۲۵ در راه انجام وظیفه مقتول گردیده از تاریخ ۱ ر ۶ ر ۱۳۲۵ بشرح زیر :

- ۱- قمر قدسیان نیریزی ۷۱ ساله مادر مقتول ۲۰۰ ریال .
- ۲ - بیگم گلواله ۲۲ ساله عیال مقتول ۲۰۰ ریال .
- ۳ - ایران گلواله ۵ ساله دختر مقتول ۲۰۰ ریال .

از صندوق بازنشستگی ارتش پرداخت و مراتب در فرمان عمومی ارتشی درج شود ضمناً از تاریخ ۱۰-۹-۲۵ طفل نوزادی بنام علی اکبر گلواله فرزند مقتول بورته اضافه گردیده که از تاریخ ۱۵-۹-۲۵ چهار نفر وراث هر يك ماهانه استحقاق دریافت مبلغ ۱۵۰ ریال را دارند که مراتب باید در فرمان ارتشی تصریح گردد .
تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است .
م - ۳۷۲۴ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۲۳۰۰

وزارت جنگ

هیئت وزیران در جلسه ۲۴ شهریور ماه ۲۷ بر حسب پیشنهاد شماره ۶۱۰۴ ر ۸۸۵۴ وزارت جنگ و بر طبق تصمیم کمیسیون بازنشستگی و مستمری منتهیه در زاندارمری کل کشور تصویب نمودند که وظیفه وراث قانونی سر جوخه عبدالحمید فرزند نادر شهرت درخشان که در تاریخ ۱۴ ر ۶ ر ۲۶ در راه انجام وظیفه مقتول گردیده از تاریخ ۱۰ ر ۶ ر ۲۶ بشرح زیر :

- ۱- گاناژ درخشان سنندجی ۷۲ ساله مادر مقتول ۸۱۲۲۰ ریال
- ۲- گوهر شقیبی دهگلان ۴۱ ساله عیال مقتول
- ۳- هزیزا درخشان ۱۶ ساله پسر مقتول
- ۴- ناصر درخشان ۱۲ ساله پسر مقتول
- ۵- منصور درخشان ۱۰ ساله
- ۶- محمد درخشان ۷ ساله
- ۷- احمد درخشان ۵ ساله
- ۸- شرافت درخشان ۲ ساله

از صندوق بازنشستگی ارتش پرداخت و مراتب در فرمان عمومی ارتشی درج شود ضمناً چون از تاریخ ۲۶ ر ۹ ر ۲۶ طفل نوزادی بنام فراس درخشان فرزندان سر جوخه مقتول اضافه گردیده لذا از تاریخ ۲۶ ر ۹ ر ۲۶ نفر وراث مذکور هر يك ماهانه استحقاق دریافت مبلغ ۲۰ ر ۷۲ ریال را دارند که مراتب در فرمان ارتشی باید تصریح گردد .
تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است .
م - ۳۷۲۵ از طرف نخست وزیر

شماره ۱۱۲۷۴ ۱۳۳۰۶
وزارت کشور ۲۷-۶-۳۰

هیئت وزیران در جلسه ۲۷ ماه طبق پیشنهاد شماره ۵۱۴۷۲ ر ۲۸۵۸۰ وزارت کشور تصویب نمودند از تاریخ صدور این تصویبنامه از کالاهای وارده مصرفی شهر عوارض زیر :

- ۱ - از هر سیصد کیلو الوار و تیر و کلبه چوب ساختمانی ۸ ریال
- ۲ از یکصد کیلو برنج ۱۰
- ۳ - « « قند آزاد ۱۵
- ۴ - از هر يك کیلو چای مخلوط آزاد ۱
- ۵ - هر بسته چای خارجه آزاد ۱
- ۶ - هر عیال قماش ۲۰

از طرف نخست وزیر

- ۷ - یکصد کیلو جوزق ۳ ریال
- ۸ « کیلو پنبه غیر معلوج ۱۲
- ۹ « کیلو خامه (نخ ششم) ۲۵
- ۱۰ « کیلو خرما ۳
- ۱۱ - سه کیلو روغن ۵۰
- ۱۲ - صد کیلو کشمش ۵
- ۱۳ « کیلو لوبیا ۳
- ۱۴ « کیلو نخود ۳
- ۱۵ - لاستیک مستعمل ۱ حلقه ۱۰
- ۱۶ - کنگد صد کیلو ۵
- ۱۷ - بلور جات یک صندوق ۱۰

بنفقه شهرداری محلات دریافت گردد
تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است
م - ۳۷۶۸ از طرف نخست وزیر